

Breve fra Kong Christian VIII til Greve F. D. Reventlow.

Ved Louis Bobé.

Frederik Ditlev Greve Reventlow, hvem Christian VIII som Prins og Konge har tilskrevet de nedenfor i Udtog meddelte Breve, fødtes 25 Nov. 1791 i København¹⁾ som det yngste af Statsminister C. D. F. Greve Reventlows tolv Børn og tillige den yngste af seks Brødre, der alle naaede højt op i Aarene. Som Familiens Benjamin var han Genstand for en vis Forkælelse, ikke mindst fordi han frem for Brødrene gjaldt som et sjældent smukt Barn og voksede op til at blive en for sine ædle Træk, slanke Elegance og Belevenhed beundret ung Mand. I 1801 blev han optaget i det Schouboeske Institut, dimitteret 1809 til Københavns Universitet, tog 1814 juridisk Examen, blev umiddelbart derefter Volontør i Departementet for udenlandske Sager og udgik i Okt. s. A. som Kurér til Kongressen i Wien. Allerede Aaret efter udtraadte han af den diplomatiske Tjeneste, beskæftigede sig en Tid med Landbrug, gik paa Rejser og var 1818 i Amsterdam paa et Kontor hos en Købmand for at sætte sig ind i Kornhandelen. I 1824, da Schimmelmann var bleven Chef for det udenrigske Departement, indtraadte han atter i sin tidligere Stilling, udnævntes 1825 til surnumerær Sekretær og blev Aaret efter Kammerherre. I denne Tid synes han bl. a. efter A. C. Gjerlews Udtalelser at have haft et mindre godt Omdømme som Spiller og ensidig Dyrker af Jagt og Væddeløb. Senest i 1827, det Aar da Faderen døde, knyttede han en Forbindelse med den (7 Febr. 1807) i Assens fødte Birgitte (Jutta) Frederikke Christensen (Datter af Be-

¹⁾ Mærkeligt nok hersker der i trykte Kilder Uvished baade om hans Fødselsaar og Datum. Dansk biogr. Lexikon angiver 25 Okt. 1792; selv har jeg bestemt mig for 25 Nov. 1791 (Efterl. Reventl. Pap. I, Stmt.). C. B. Reventlow (En dansk Statsmands Hjem II, Stmt.) anfører 1792, skønt Moderen (I, S. 79) 18 Okt. d. A. omtaler Barnet som rask og vel, hvorfor hun har givet det Navnet Frederik Detlef Prosperité. Uvisheden hidrører især fra, at hans Daab ved en Forglemmelse ikke er indført i den paagældende Kirkebog. En Attest blandt Enkekassens Papirer, dateret 5 Juli 1814, undertegnet af Faderen, Moderen, Familiens Ven Geheimekonferensraad C. Wendt og hans ældste Broder Grev C. D. Reventlow, bevidner, at hans Daab »durch ein Versehen« er udeladt i St. Petri Kirkebog, men at han er født 25 Nov. 1791 og døbt af Præsten, Dr. Balth. Münter i sine Forældres Hus faa Dage efter sin Fødsel. Det bemærkes, at hans Faders Stedmoder († 13 Juni 1792) endnu har staaet Fadder til ham; hans yngre Søster var født 13 Jan. 1790. Dette Exempel blandt mange paa Kirkebøgenes skødesløse Føring, dobbelt paafaldende, da det drejer sig om et Barn af en af Landets fornemste Mænd, viser det fuldkomment uholdbare i den bekendte, til Trivialitet gentagne Paastand om at Thorvaldsens Forældre aldrig har været gift, fordi man ikke har fundet Vielsen indført i nogen Kirkebog.

tjent Carl C. Christensen og Ane Willumsen), der i 1828 fødte ham en Datter, den i 1900 afdøde Hofdame hos Dronning Louise, Comtesse Hilda Sophie Charlotte Reventlow. Efter at have ægtet Moderen i Foraaret 1830 udgik han s. A. som Chargé d'affaires og Generalkonsul i Rio Janeiro, hvorfra han i 1834 i samme Stilling forflyttedes til Lissabon.

Grev Reventlows Bekendtskab med Prins Christian knyttedes senest i 1827, fra hvilket Aar der udviklede sig et Brevskifte mellem dem, hvoraf det fremgaar, at Tronfølgeren i stigende Grad skænkede ham venskabelig Tillid. Efter at være blevet Konge tildelte han ham iøjnefaldende Gunstbevisninger, og det blev da ogsaa Grev Reventlow, hvem Kongen overdrog det delikate Hverv, paa en Rejse til de smaa nordtyske Hoffer i 1840 at søge en Brud til sin Søn Prins Frederik. I Prinsesse Mariane af Meklenborg-Strelitz mente Reventlow at have fundet den rette. Efter at Prinsen og senere Kongen havde gjort Prinsessens Bekendtskab kappedes begge om at bevidne Grev Reventlow deres Taknemmelighed for de af ham i denne Sag med stor Takt førte Forhandlinger. Ved Formælingen i 1841 modtog Reventlow Storkorset og udnævntes til den netop ledige Stilling som Gesandt i London. Der tilfaldt ham saaledes den vanskelige Opgave paa denne vigtige Post i Aarene 1848—50 at søge at vinde Englands Støtte i Kampen mod den slesvig-holstenske Oprørsregering. Hans diplomatiske Virksomhed efter Kong Christian VIII.s Død skal her kun lige antydes. I den preussiske Gesandt ved det engelske Hof, von Bunsen, havde Grev Reventlow en ham i Henseende til Statsmandsevner afgjort overlegen og haardnakket Modstander, overfor hvem han tillige nærrede den stærkeste personlige Uvilje. Omsider lykkedes det ham at vinde Lord Palmerston for sig, og da denne i 1850 blev Genstand for voldsomme Angreb, var Reventlow omtrent den eneste, der demonstrativt bevidnede den haardt betrængte Statsmand sin Hengivenhed. Palmerston red Stormen af, og Reventlows Ridderlighed og Trofasthed overfor ham fik nu en vis Betydning for de følgende Forhandlinger. Han undertegnede med ikke ringe Tilfredsstillelse Konferencetokollen af 23 Aug. 1850, men det forundtes ham ikke at sætte sit Navn under Traktaten af 8 Maj 1852, idet han paa Hjemvejen fra en Udflugt til Hebriderne ramtes af en pludselig Død i Glasgow 6 Oktober 1851.

Som Politiker var Grev Reventlow udpræget Helstatsmand, efter sin Faders Forbillede usvigelig trofast overfor det danske Kongehus og gennemtrængt af en urokkelig Overbevisning om Danmarks retfærdige Sag. Hans fornemme Fremtræden var forenet med de for hans Slægt karakteristiske Egenskaber Omgængelighed, Velvilje og Elskværdighed, som især kom alle hans Landsmænd til Gode, der i de ti Aar, han beklædte Gesandtskabsposten i London, søgte hans Hjælp og Støtte. Blandt disse var H. C. Andersen, der i »Mit Livs Eventyr« beretter om den store Godhed og Opmærksomhed, Grev Reventlow viste ham under hans Ophold i England, navnlig ved at indføre ham i Hoffets og Diplomatiets Kredse. I et til Reventlow rettet Digt, nedskrevet i Anledning af Christian VIII.s Død, har H. C. Andersen søgt at tolke Grevens Sorg over sin kongelige Ven og Velynders Bortgang.

Det fortrolige Forhold, der gennem Aarene uforandret holdt sig mellem Christian VIII og Grev Reventlow, giver de her i Udtog meddelte Breve fra Kongen en særlig Værdi, hvad enten det gælder

politiske Forhold eller personlig Opfattelse. Brevene yder deres Bidrag til Forstaaelse og Værdsættelse af en ofte og længe under- vurderet Konge, der i alsidig Aandskultur og Kundskabstrang, i uafsladelig og i redelig Stræben efter Orientering selv paa fjernt- liggende Omraader, staar øverst blandt alle Monarker af den olden- borgske Stamme.

Kong Christian VIII.s Breve til Grev Reventlow opbevares sammen med dennes øvrige skriftlige Efterladenskaber i Slægtsarkivet paa Brahe-Trolleborg, hvortil de er skænkede af hans Datter, Com- tesse *H i l d a R e v e n t l o w*.

1.

Sorgenfri, d. 20. Octbr. 1830.

— — — — Gierne havde jeg tilskrevet Dem før, især da jeg er forvisset om, at det vil være Dem kiert, at see Tidender fra mig, men jeg maatte nødvendigvis have det første Brev fra Dem, for at vide Dem ankommet i god Behold til Rio di Janeiro, og dette Brev af 18. Aug. er først for kort siden kommet mig i hænde. Det glæder mig deraf at see Dem lykkeligen ankommet og vel etableret i et smukt Landhuus, og da De har medbragt alt og havt det Held, at faae alt derover i god Behold, saa haaber jeg ogsaa, at De har det, efter Omstændighederne, saa godt som mueligt. — At De ej glemmer mine Samlinger, er jeg forud overbeviist om, og en vældig Fisker og øvet Jæger, som De er, vil det ej fejle, at De jo ved Lejlighed bringer noget tilveje. Conchylier med Dyrene i, kastede i Brændeviin, vil være velkomne for Hr. *B e c h*. Mineralier vil De skaffe mig ved Bytningen med den kejserlige Samling, og jeg tør troe, at den oversendte Kasse vil være velkommen. De vil erindre at takke for den, som jeg har modtaget, men tillige yttre det Ønske, at de Mine- ralier, der oversendes, fornemmeligen maatte være chrystalliserede Substancer, og at Stederne, hvor de findes, maatte være optegnede, ligesaa nøjagtigen som ved første Sendelse. — De forbereder mig i øvrigt paa, at Indvaanernes Valgsprog er *Patiencia*, og jeg vil ogsaa vente taalmodigen efter den anden Sendelse, taalmodigere, end efter Brev fra Dem, kiere Greve, thi meget ønsker jeg at høre fra Dem, og De kan vist troe, at jeg altid med sand Fornøjelse skal læse de Bemærkninger, De meddeler. Deres Depecher har jeg endnu ikke seet, men jeg skal gjøre mig Umage for at faae dem at see, for at lære Forholdene at kiende, der ej kunne være Gienstand for private Breve, hvori jeg hellere seer individuelle eller videnskabelige Anliggender afhandlede. —

Lad mig nu sige Dem, at jeg som Ven ofte har savnet Dem, deels naar jeg gierne havde talt med Dem om Dagens vigtige Be- givenheder, deels i selskabelige Forhold. Fiskeriet er nu aldeles mis- lykkedes, siden De ej var med. De under mig vist for godt til at

være skadefro, men synderligt er det dog, at man aldrig har giort Fiskefangster som ifior eller fordum. — — — — —

Jagten har iaar endnu været en lukket Bog for mig, da jeg ved et uheldigt Stød paa det venstre Been /d. 5. Sept. /har været nødt til at holde mig roelig indtil nu. Stødet var paa Skindebenet og skurede Huden ubetydeligen, /ved at falde og blive hængende med Benet i en Rod eller Qvist paa et Gierde/, men ved at gaae hiem, hovnede Benet betydeligen, og der samlede sig Blodvand paa Siden af Benet, hvilket ved de anvendte Midler og Roelighed nu dog gandske er forsvunden, men jeg bærer et Bind om Foden og Benet for at give det Styrke. — Deres Brev fandt mig saaledes ikke i det fuldkomne Helbredstilstand, som Deres Venskab ønskede det, men Gud skee Lov, mit Befindende har ikke havt Skade-af denne Stille-siddende og Roelighed; man seer det slet ikke paa mig, og jeg tør sige, at jeg har været ret taalmodig, og at Tiden er gaaet godt ved Beskueelse. —

Exerceertid blev der ikke iaar formedelst den sildige og vanskelige Høst, men Jagterne maatte ligeledes udsættes, da jeg ej kunde deeltage i samme. Jeg tænker at afholde dem i Slutningen af November og at tage til Frederiksværk, Frederiksborg og Fredensborg. Til Jægerspriis kommer jeg neppe paa den Aarstid; jeg har ellers spiist delicate Fasaner derfra, de være nu vilde eller tamme. Der er nu bygget et Huus til dem; Fasanjægeren er bleven Protestant og har giftet Skovriderens Søster, og man venter alt godt af Fasaneriet. — Schimmelmänn er nu i Odsherred. Heinrich Reventlou er med ham, /han rejser derfra til Jylland/. Man har atter fundet det urigtigt, at han fra Frankfurth, i stedet for at besøge et Bad, som han havde begieret i Sommer, er rejst over Paris. Han seer lidt afpillet ud, men synes mig at være bleven stadigere i sin Adfærd. — Til Vinteren gaaer han nok tilbage til Frankfurth. —

Jeg bivaanede i Juli Maaned Veddeløbene i Schlesvig, som meget interesserede mig. Gevinsterne tilfaldt fornemmeligen Grev Holstein paa Neverstorff og Hr. v. Kronstern paa Nehmten, og denne sidste har ogsaa vundet min Kones Pocal paa Augustenborg i September, en god Opmuntring for vore Godsejere, der forbedre Hestavlens, men i Oldeslohe i August, hvor ogsaa Fremmede deeltage i Veddeløbene, vandt een Meklenborger Grev Hahn til Basedow alle Hovedpriser, Penge og Pocaler, hvilket har viist vore Hesteliebhabere og selv Hertugen, at der er meget for os at gjøre til Racens Forbedring. Overkammerherren har bivaanet dette Veddeløb, men han er ikke opbygget deraf, hvorimod han virkeligen meget roser Hertugens Stutterie og man kan ikke noksom erkiende de Opofrelser, han gjør for dette nyttige Formaal. — I Deres Climat er det vist for

varmt til at ride Veddeløb, ihvorvel jeg formoder, at mange engelske Skikke følges og indføres. —

Jeg skriver Dem denne gang ingen *Politica*, og det med Flid, thi den gamle Verden er særdeles forandret siden De rejste, og mine Bemærkninger vilde ej finde Plads paa dette Blad. Men derimod glæder jeg mig til snart at skrive Dem til igien, naar et Brev fra Dem paa nye finder mig ved min Pult, og da som nu skal De altid have Aarsag til at gienfinde hos mig det samme Venskab. — —

2.

Kiøbenhavn, d. 4. Jan. 1831.

— — — —

Deres *Depescher* har jeg læst og læst med megen Fornøjelse. Det Franske synes ej at genere Dem for at udtrykke, hvad De vil sige. Jeg deeler med Dem Anskuelsen om det usikre i den heele Stilling. Dog hvor er det ikke usikkert nu efter det Stød, der er udgaaet fra den franske Revolution, og som sætter alle Folkeslag i Bevægelse. De vil svare mig: dér hvor Fyrste og Folk ere forbundne ved Kierligheds Baand, og hentyde paa det vist nok lykkelige Danmark. Nu, det give Gud, — men man maae gaae [. . . . .] med Tiderne. Lykkeligviis føles dette paa højere Steder, og naar De hører at Hertugdømmerne faae Provincialstænder, saa maae De ansee det for en Begyndelse til lignende Foranstaltninger for Danmark; dette bliver imellem os. Men De er saa langt fra Fædrelandet, der kan hænde saa meget, inden jeg hører noget fra Dem og skriver Dem igien.

Jeg maae slutte for i Dag og ønsker ret snart at høre fra Dem, hvilket inderligen vil glæde Deres forbundne og velvillige

Christian Frederik.

3.

[Ufuldstændigt].

1832, 31. Jan.

. . . Saaledes kan den stakkels Prytz ikke nok som sige hvad De har været for ham og hans Familie. I Sandhed, han er meget at beklage, og jeg vilde inderligen ønske at han kunde opnaae Consulatposten i Tunis som han søger, men naturligviis er der mange om den. —

Hvad mig selv angaaer da har jeg hele afvigte Aar nydt en god Helbred og i afvigte Sommer har jeg, som De nok veed, udført Rejsen i Jylland, saa at jeg nu kan sige, at jeg kiender denne vigtige og tildeels skønne Provinds bedre end forhen. Man saae mig gerne overalt, saa at jeg virkeligen havde megen Glæde af denne Rejse. — Paa Sorgenfri vare vi kun fra 18e August til Begyndelsen af

November. Min Kone har ligeledes hele Tiden nydt den bedste Sundhed, og jeg er meget tilfreds i min huuslige Kreds. — Deres Fætter Heinrich R. berøvede mit Hof sin største Prydelse og det lykkedes ham at blive Amtmand. Julia R.s Efterfølger er en Baronesse Juel Rysensteen, en velopdragen Pige. —

Sommeren var skøn og varm, men den Ængstelse, som Cholera-sotten vakte, forhindrede det uforstyrrede Samquem, som Freden paa Havet ellers tillod ved Handel og Skibsfart.

Imidlertid maae man prise Fædrelandet lykkeligt, at det saa at sige gandske har undgaaet denne Smitsot, hvilken kun har berørt Rigets yderste Grændse, Hamborg og Altona, og selv der er den nu næsten aldeles til ende. Byrdefuld og bekostelig have Kyst og Grænse Cordonnerne været, og det har viist sig, at Sygdommen ej har udbredt sig meere, fordi de ophævedes. Den materielle Fordeel af Samfærsele med Hamborg har ellers viist sig at være de gode Holstenere meere værd end deres Betyggelse mod Smitten ved Cordonnen, thi de hvilede ikke førend de fik denne ophævet, og saaledes ogsaa Hertugdømmet Schlesvigs Beboere da Cordonnen besatte Eideren. Heldigviis har denne Foranstaltning ej havt farlige Følger. Sygdommen selv er ikkun ødelæggende i de Fattiges Vraaer, hvor Ureenlighed og fordærvet Luft forplanter den, ogsaa rammer den meest Drankere og hvem der fører et uordentligt Liv. Paa denne Grund siger man, at den tyrkiske Kejser nyeligen har nægtet at etablere Sundheds Cordons, og man kunde fristes til at give ham Ret, især da han troer paa Fatalismen. Det bedste Forebyggelsesmiddel er iøvrigt at sørge for de Nødlidendes bedre Pleje og Reenlighed. I England har Smitsotten ikke udbredt sig udenfor Bredderne af Floden Tyne, hvor Kulgruberne ere, i London vilde den finde megen Stof til Ødelæggelse. — Hvad Cholera morbus er, og hvorledes den skal helbredes, derom kievles Medici endnu, men ved gode Sundheds Politiforanstaltninger er den vist ikke mere smitsom end en Typhus.

Jeg veed ikke andet end godt at melde Dem om Deres Nærmeste. Deres Broder Ludvig er for Tiden her i Kiøbenhavn og har nyeligen forladt alle vel paa Pederstrup. Deres ældste Broder har som Manuscript for Venner udgivet en Samling af henkastede Tanker og Udarbejdelser ved forefaldende Begivenheder i hans Liv, under Navn af *Benedicte*, hvilken Tanke er den foreherskende i hans Siel, og enhver som kiender til Forholdene, læser disse med dyb Følelse og ægte Religiositet skrevne Blade med sand Interesse, jeg haaber, at de snart naae til fierne Kyster. —

Posten i gaar bragte Tidende om Baron Schubarths Død, paa Sollerup i Fyen. Jeg formoder at hans Post bliver ubesat.

Sorgenfri, d. 20. Sept. 1832.

Der er nu, som De veed, tvende vigtige Poster ledige, Engeland og Sverrig. Deres Besættelse skulde kunne foranledige Omflytning, hvis ej Lövenstern og Blome dér anbringes — som begge ere uden Poster. — Belgien er dernæst at besætte, saasnt som den gordiske Knude paa een eller anden Maade løses; jeg har talt med Krabbe om Deres Ønske; han troer ej at kunne forbigaae at indstille den forældede Legations Secretair Kamjkr. K o s s, hvis han ej forinden er anbragt. — I Portugal udføres nu en Kamp, hvis Resultat ej lader sig forudsee. Don Pedros Expedition synes for svag til at indgyde Folket Tillid nok for at opstaae mod Don Miguels Despotie, understøttet af Gejstligheden. Don Pedro er kun Herre i Oporto og Portugiserne synes ej at fortjene noget bedre, end at regieres af Don Miguel. Hvorledes det end ender, inden næste Aar maae de politiske Relationer med Portugal igien kunne aabnes, ogsaa dér er en Post som De vil have grundet Fordring paa, hvis De attraaer den, Ministeren nævnede det selv mellem os sagt; Spanien ønskede han ogsaa ledig, ved at ansætte Dal Borgo andensteds, maaskee selv i Brasilien, og da kunde dette ogsaa convenere Dem, kort sagt: jeg mistvivler ikke om, at Lejlighed til Ansættelse jo vil viise sig inden den Tid jeg tør vente at see Dem tilbage, men mit Ønske skulde tillige være, at De ej strax igien behøvede at expatriere sig; De har store Exempler for Dem at vore Gesandtere ej behøve at være paa deres Poster, eller at disse kunne staae ubesatte og forvaltes af Chargé d’Affaires, saaledes London i Grev Moltkes Tid og nu efter hans Afgang Stokholm i over eet Aar, Wien, Petersborg, Paris, Haag, idet Gr. Bernstorff, Gr. Blome, Juel, Selbye for Tiden ere hjemme med Congé. Gid Pengene som Departementet koster, kunde spares ligesaa godt som disse Herrer’s Arbejde og Tieneste. Dog er jeg ej ubillig, efter tre Aars Fraværelse under jeg Dem af Hiertet et Ophold i Fædrenelandet, jeg under mig det selv. — —

Fra Lolland vil De have hørt om Deres Broder Einers og Neveus Hestes Sejer paa Veddeløbs Banerne. Det er en nye Omplantning af engelske Sæder paa Dansk Grund, som man maae haabe, bringer samme Resultater som dér, nemlig en forbedret Heste Race. Imidlertid ere der mange Stok-Danske, og H a u c h a la tête som kiempe stundom grovt nok for det gamle, hvorved det bliver Partisag og Gienstand for Discussion i offentlige Blade — en attendant det vigtigere, de stændiske Anliggender, som iaar ere forberedte ved Forsamlinger af erfarne og oplyste Mænd, men som næppe komme til Modenhed førend ad Aare, — altsaa om Gud vil meere mundtlig om disse vigtigere Gienstande. — — — — —

1832, 10. Febr.

Kiere Greve. Da jeg veed det vil interessere Dem, sender jeg Dem det bekendtgjortte Udtog af Beretningen om Capt. Lieutn. Graahs Opdagelses Rejse paa Grønlands Østkyst indtil $65^{\circ} 18' N.$ Br. hvor han plantede det danske Flag.

Jeg har læst Dagbogen og tilføjer, at denne Rejses Besværlighed kan ikkun lignedes ved en farlig Iisbaads Tour om Vinteren over Beltet og at han har befundet sig i denne Stilling fra 1. Apr. til 1. Octbr. med Undtagelse af de Dage, naar han laae stille, fordi han ej kunde komme frem gjennem Iisen — en i Sandhed mageløs Udholdenhed, især naar man seer hen til, hvilken Næring der er bleven ham til Deel.

Hvad han anfører om Indvaanernes Sæder og Skikke, er meget interessant, i meget stemmer de overeens med Grønländerne, men de ere ufordærvede; det er Europæerne forbeholden at civilisere og for-dærve dem.

Lev vel kiere Greve

C. F.

Kiere Greve.

Disse Linier sender jeg med Dampskibet over Lübeck til Hamborg med det Ønske, at de maae være de første der hilser Dem eller byder Dem velkommen paa Continenten. De vil være forvisset, at de sendes Dem fra Vennehaand, og at ingen meere end den, der sender Dem samme, glæder sig til at vide Dem tilbage efter lang Fraværelse i fierne Zoner. Jeg kan levende forestille mig den Tilfredshed, De føler ved atter at giensee Fædrelandet, og naar De bringer Deres Familie til Laaland, kan De dér vente en broderlig Modtagelse, som vil gjøre Dem Opholdet sammesteds behageligt, men jeg haaber desuagtet ikke, at De glemmer Deres Venner i Hovedstaden eller i Nærheden af samme. Det skal meget interessere mig og endnu meere fornøje mig at tale med Dem igien over mangen Gienstand, der har Værd for os begge og om de Erfaringer De har hentet i den anden Verdens-Deel. — — — — —

Sorgenfri, d. 26. Aug. 1833.

Min kiere Greve!

Da jeg ønsker at medgive Dem en Erindring, der kan være Dem behagelig, har jeg udvalgt et Malerie paa Udstillingen forestillende en Klapjagt — malet af Raadsig, Eleve, et gandske dansk Emne, som vil erindre Dem om behagelige Timer vi have tilbragt sammen i vor Efteraars Jagttid. De gode Portugisere ville nok fryse lidt ved at see Afbildningen af vore Vinter Glæder, men et dansk Hierte kan varmes derved og dette veed jeg at finde hos Dem, hvor og naar det paafordres. —

Jeg ønsker Dem ret en behagelig Rejse, og det skal glæde mig at høre gode Tidender fra Dem, forblivende ved uforanderligt Sindelag, kiere Greve Reventlow,

Deres forbundne og velvilligste

Christian Frederik.

Kiøbenhavn, d. 14. Maj 1835.

Hr. Greve! Jeg benytter Lejligheden med Chevalier Faria, som afrejser til Lissabon, for at sende Dem disse Linier. Skiøndt jeg intet har hørt fra Dem siden Deres Ankomst til Portugal, saa haaber jeg dog, at det gaaer Dem vel hvilket man har forsikret mig naar jeg har erkyndiget mig derom.

Faria's tage ugieerne herfra. Han anseer det som en disgrace af Hertugen af Palmella's Forgienger som denne ej vilde omgiøre da Posten her allerede var besat. Faria meener at have bidraget alt til det gode Forhold mellem Hofferne ligesom ogsaa til Deres Behagelighed. Da de viser Hengivenhed for Danmark, saa ønsker jeg at De ikke lader ham dumpe hos Hertugen af Palmella.

Jeg staar i Begreb med at afrejse til Fyen paa 8e Dage for at bivaane Veddeløbene og see min Søn. Jeg vil da tillige indhente de nøjagtigste Underretninger om den Skade, en stærk Storm vi den 8e Aug. havde, anrettede paa Sæden. Desværre er Høsten paa de fleste Steder bleven mindre god end dentegnede.

Man har Efterretning fra Fregatten Bellona fra Canalen af 15e, men de østlige Vinde have siden holdt den tilbage. —

Jeg befinder mig særdeles vel og haaber paa Jagterne til Efteraaret, hvor jeg vil savne Dem kiere Greve. — — — — —

Kiøbhvn., d. 26. Aug. 1835.

Kiøbenhavn, d. 15. Marts 1836.

Kiere Greve!

Jeg har igaar modtaget Deres Skrivelse af 27. Febr. og takker Dem ikke mindre for samme end for de foregaaende. De give mig en kierkommen Skildring af Deres Stilling i Lissabon, som Diplomat, som Verdensmand og som Jæger, ej at forglemme, hvilken ikke kan være mig andet end behageligt, da jeg seer at De i det heele er vel tilfreds med Deres Ophold i Lissabon, og at De veed at drage ald den Nytte og Behagelighed deraf, som tilbydes Dem; selv det at De lever meere med de Indfødte end Deres Colleger, synes mig at være meget vel betænkt, De lærer derved meget meere Nationen og den Regiering at kiende, ved hvilken De er accrediteret, medens de Diplomater, der kun leve i det diplomatiske Corps' snevre Kreds, som ofte see med andres Øjne. De oplever en interessant, om just ikke nogen glædelig Tid i Portugal, thi, desværre den voldsomt fremkaldte Ministervechsel har ikke været til det bedste; de dygtigste Mænd ere fiernede, og de som ere traadte i Stedet, besidde, saavidt jeg kan skiønne, ej den offentlige Tillid — istedet for den udmærkede Carvalho, har de nu Campos, som udbeder sig Kamrenes Bestemmelse om, hvad han skal foretage sig, for at opretholde den synkende Credit. — Det vil ej kunne bestaae med denne Administration; monstrueux synes mig Tanken, at der skal discutes i Kamrene, om Premier Ministerens Børn skal være successions beretigede og, blive de det, saa beklager jeg dobbelt Dronningens unge uerfarne Gemal. De taler i sidste Brev ikke om Forholdet mellem Dronningen og Enke Keiserinden; det er at beklage, at dette skal være saa spændt, og desværre udøver den førstnævntes Omgivelse vist ikke den heldigste Indflydelse paa den unge Fyrstinde. Efter Prindsen af Coburgs Ankomst underretter De mig vel nærmere om Tingenes Udseende. Han skal være saa ung og saa bedrøvet over den Bestemmelse, der forestaaer ham, at man vel neppe tør forvente, at han tilfulde vil opfylde sit vanskelige Hverv, som vel ikke alene indskrænker sig til den Post, som en vis Sollicitant forgæves søgte ved Frederiksborg Stutterie. — Hvad De siger mig om Stemningen blandt Folket, hvilken De paa Deres Jagt-Excursioner har havt Lejlighed at lære at kiende, kunde forurolige, i Tilfælde af en Strid om Successionen, eller naar man ej passede bedre paa andre Pretendenter end paa Don Carlos, men saameget tør man dog vente af det nuværende Ministerium, at de vaage over Landets Roelighed udenfra; det sikreste for at vedligeholde Roelighed indvortes er at Ministeriet er agtet og kraftfuldt, ellers vil De maaskee endnu opleve mange ulykkelige Omvæltninger i Portugal.

Hvad er der at gøre for Afsætningen af dansk Korn, Mel og Fedevare i Portugal? De veed at Kornloven i Holland meget har fordærvet dette Marked for vort Korn, ønskeligt, at andre Markeder kunde holdes aabne for os. —

Afvigte Aars Høst var ikke af de bedste, men vort Land savner aldrig Korn til Udførsel, og Fedevare udføres i større Quantiteter end forhen. — —

Om Forsamlingen i Roskilde og Itzehoe taler Stænderbladene bedst. Der er vist meere Dygtighed end der kunde ventes, og Institutionen vil vist bære gode Frugter. Reform Sygen har sine Koryfæer hos os som overalt, det gielder at lede dem til Gavn for det Almindelige. —

10.

1836, 2. Sept.

— — De har meget glædet mig ved Deres flittige Meddelelser om Begivenhederne i Portugal. Naar man er en saa god Observateur som De er, har det dobbelt Interesse ved Deres Vink og Underretninger at ledes til de Resultater, som Begivenhedernes Gang lader vente. Saaledes forekom det mig alt længe utvivlsomt, at det forrige Contéske Ministerium maatte gøre Plads for de udmærkede Mænd, som forhen havde styret Affairerne, og hvoriblandt Finanz Ministeren *Carvalho* syntes uundværlig for Landets Credit. — Neppe var han igien paa sin Post, førend Pengene indfandt sig med Tilliden. — Hertugen af *Palmella's* Stilling er, synes mig vanskelig, thi han skal, efter Decretet, bære Ansvaret for Underhandlingerne med Engeland uden at deele Ansvaret for Handelstractaten med Ministeriet, ingen Under at han forhæler denne Underhandling, hvis han ej kan afslutte den fordeelagtigen, men naar Lord *Howard de Walden* ikke forlanger Fortrin for den engelske Handel, kun Sikkerhed mod arbitrair Medfart, vil Udfaldet vel ej være saa vanskelig, og vilde andre især kornhandlende Magter kunne høste Fordeel af denne nye Tingenes Orden. At De ivrigen virker til dette Maal for Deres Landsmænd, er jeg forvisset om, og mig synes, at saalænge der er Forbud eller høj Told paa Korn Indførsel i Portugal, kunde en Begunstigelse for en vis Quantitet Hvede t. Ex., være at vente for at bøde paa den forventede Mangel i Landet. — Kunde det udvirkes, vilde jeg imidlertid tilraade, ej at meddeele Tidende derom alleene til Departementet, men giennem Kiøbmænd til Kiøbmænd her, saa som *Hambro* og andre. —

I en Tidende synes mig at have læst, at Hertugen af *Terceira* forlod Ministeriet for at være Major General eller Stabs Chef for Feld Mareschallen, Dronningens Gemal. Denne Post troede jeg, General *Saldanha* havde inde, og af hans ambitieuse Character er det vel

ej at vente, at han skulde cedere; man har ogsaa talt om Familiehad mellem ham og Palmella (les Souza et les Pombal), men de seeneste Begivenheder har dog ej vidnet derom. — De ville ved Lejlighed oplyse mig om Sammenhængen. —

Alt hvad De melder om Prinsen af Coburg og hans første Optræden, var jo saare fordeelagtigt, og den gode Forstaaelse mellem de unge Ægtefolk er jo saare glædelig. Gid det maa vare, thi store ere vist nok Intriguerne, som omspænde den unge Dronning og Hendes Gemal. Det falske Rygte om Svangerskabet hører vist ogsaa til disse. Med Deeltagelse har jeg læst, hvad De skriver om den Ildebrand, der har truet Deres Vaaning. Ej at flytte, var i Sandhed dristigt ved de slette Sluknings Anstalter som der forefindes. — Heldigvis havde det et ønskeligt Resultat. —

Dog det er Tid at jeg meddeler Dem nogle Tidender herfra, vel vidende, at de interesserer Dem saare, naar de vedkomme det elskede Fædreland eller Personer, som De er hengiven.

Ständerforsamlingerne nærme sig deres Ende. Om den Roskildske vil De have hørt, hvormeget den har udmærket sig ved Arbejdsomhed og Grundighed. Den Itzehoer kom ikke tilende med alle Forhandlinger, Toldloven fraraadedes af Majoriteten; Minoriteten ønskede Tarifen nedsat. Den Viborger udvikler ikke megen Intelligenz. I den Schlesviger har Hertugen af Augustenborg gjort det mærkelige Forslag at ophæve Kopskatten /meget ønskeligt/ og Tolden og at indføre en Classensteuer i Hertugdømmerne, der skulde indbringe 1 Million. Det vilde være at skiere Knuden over, men tillige Baandet mellem Hertugdømmerne og Danmark ved en stræng Toldlinie, men Forslaget faldt igiennem, og jeg vilde derfor dobbelt have ønsket, at min Svoger ej var kommet med et Forslag der kontrasterer med hans øvrige Maadehold. Koss' Udnævnelse til Posten i Paris har jeg maaskee omtalt i mit sidste Brev, De veed, hvorledes jeg tænker om denne saa meget yndede Diplomat.

Hr. Rodrigues skal være velkommen, især naar han bringer mig det lovede Brev fra Dem. Han optræder, troer jeg, som Minister Resident, hvilken Titel De da ogsaa faaer. Prinds Pignatelli ventes hertil som Charge d'Aff. fra Neapel, man siger at Vogt ingensinde har overleveret sit Recreditiv, og at paa Grund deraf Missionen oprettes igjen fra Neapolitansk Side. Naar man handler saaledes, skulde man hellere blive borte, men man siger at Vogt er paa Vejen hjem. — Det er et Sløserie meere. — — — —

— — Jeg har iøvrigt slet ikke været fraværende fra Hovedstaden, saaledes som offentlige Blade have villet lade forstaae, og hvortil

der i andre Forhold heller ikke har været mindste Anledning. Siden Juul har jeg ikke kunnet tænke paa nogen Fraværelse, thi vi have svævet i en ængstelig og bekymringsfuld Forventning om hvad Vending Kongens Sygdom kunde tage. Den herskende Grippe afkræftede nemlig strax Patienten, som i flere Dage havde staaet imod, og lod alt befrygte. — Siden have Kræfterne rejst sig noget, Kongen kan være oppe, gaae lidt omkring i Værelserne og lader sig referere af vedkommende Departementschefer; men Hosten incommoderer ham meget Nat og Dag, og den Melk og Islandsk Moos som Lægerne forordner, har hidindtil ej bedret Hosten. Naar man ej vil se Tilstanden anderledes end den er, kan man ej nægte sig, at den endnu er betænkelig, og at De ogsaa med Hensyn hertil tænker med stor Deeltagelse paa mig, er jeg forvissat om. — Hvis det er Guds Villie, har jeg, som det synes, store Bekymringer i vente, og min lykkeligere og gladere Existenz maae jeg sige Farvel; men jeg maae sige mig, at det er en Pligt, et Kald at opfylde og at det vilde være saare lønnende at udvirke noget væsentligt Gode for det elskede, men desværre af Gield betyngede Fædreland, i hvilket ogsaa Misfornøjelsens Sæd udstrøes og som vil lønne mig med Utaknemmelighed, som jeg desværre hører, at den d. Konge lønnes med samme. — De maae troe, der hører megen Resignation, Hengivelse i Guds Villie til at gaae saa mange Ubehageligheder imøde, men jeg vil haabe, at jeg ej skal savne frejdigt Mod og Aandskraft til at røgte det store Kald, der maaskee snart venter mig. Kun i Ungdommen kan en Fremtid fuld af Haab smile En imøde, i min Alder er det ikke meere Tilfældet. — Maatte jeg kun finde den fornødne Understøttelse i dygtige og redelige Mænd. Jeg stoler i alt paa Deres Hengivenhed og hvad disse Yttringer angaae, paa Deres Taushed — dog det forstaaer sig jo af sig selv. —

Grev V a r g a s, som uventet er kommet til Lissabon, sender jeg herved mit Svar; han som alle Danske, roser sig af Modtagelsen i Deres Huus. Kongen har bevilget ham et Aars Rejse-Understøttelse og jeg sender ham ogsaa Remisser, saa han vil være istand til at tiltræde sin Rejse til de Canariske Øer — hvortil han dog vel har skaffet sig Tilladelse eller Pas fra den Spanske Regjering, De ville hilse ham meget fra mig. — —

Efterskrift.

Maaskee min Stemning var lidt mørkere idag end ellers, undskyld dette.

Kiøbenhavn, d. 24. Febr. 1837.

— — — — — Underrettet saavel ved Sir Henry Wynn som seenere ved at læse Deres Depeche om hvad der i de sidste Begivenheder i Lissabon angik Dem nærmest, — jeg troer ikke, at burde udtrykke mig tydeligere, — har det glædet mig særdeles, at erfare, hvor meget man har bifaldet Deres Handlemaade og at De hos Departementets Chef har fundet den Bistand, som De fortiente, saaledes at Vedkommende, som vilde hevne sig paa Dem, har faaet Skam for deres underfundige og formastelige Fremgangsmaade. Jeg kan sige, at jeg har glædet mig over, at der ved denne Lejlighed er viist en Fasthed og Værdighed, som gjør Deres Chef Ære, og som jeg seer, at De har erkendt. Især har jeg bifaldet, at De var anviist at tage Raad hos den engelske Gesandt, og at De har fulgt samme, uden at benytte den Lejlighed, der var givet Dem, ved en Congé at forlade et Opholdssted, der i flere Henseender, især efter de seeneste Begivenheder, maatte være Dem ubehageligt.

Ikke at jeg jo har ventet, at De vilde sætte Deres personlige Tilbøjelighed til side, hvor det gialdt om at udføre det Dem paa-lagte Hverv; men her var Fremgangsmaaden mod Dem personligen saa nærgaaende, at De vist nok kunde have ønsket at afbryde ald Forbindelse med Vedkommende, hvis De ej havde fundet den Soutien og opnaaet den Satisfaction i hiines Ydmygelse, som De i saa høj Grad havde Krav paa. En sand Tilfredsstillelse maae det være for Dem, at Dronningen og Hendes Gemal lader Dem vederfare Ret. De Tienester og den Deeltagelse, De kan vise disse høje Personer, erkendes vist nok af dem. Desværre, at disses Stilling er saa beklagelig efter alt, hvad der er passeret i Lissabon, siden De tilskrev mig d. 11. Sept. f. A.

Hiint Brev meldte mig de interessanteste Detailler, skøndt i en Skynding nedskrevne. Jeg modtog det aldeles ubrukkent, vel forsynet med tvende Segl og et dobbelt Omslag og Indholden, hvoriblandt Afskrivten af et vigtigt Aktstykke har ikke været meddeelt til nogen eller i nogen andens Værge. — Ved hiin Begivenhed synes det især beklageligt, at det daværende Ministerium, og blandt Diplomatene især den engelske Gesandt lode sig tage a l'improviste. Om men ved en seenere Begivenhed kunde have brugt meere Overlæg, bedre kunde have maalt sine Kræfter, kan jeg ej bedømme, vist nok er siden den Tid galt bleven værre. En bedrøvelig Sammenligning synes mig at være mellem Silva Carvalhos Finanz Administration og Credit og den nuværende. — Hvorledes England har optaget den af Dem omtalte Handels-Tractat med Brasilien, og hvad De venter af Underhandlinger om en fornyet Handelstractat med Enge-

land, bliver maaskee Gienstanden for en nærmere Udvikling i Deres næste Brev, men jeg formoder ikke, at Engeland indlader sig i Underhandlinger med de nuværende Magthavere, naar disse ej indrømme den engelske Handel fordums Begunstigelser, og dette tør de neppe for Pøbelen. Ved Hielp af disse! kunde de imidlertid nok vinde Engeland, som da neppe saae saa nøje paa, hvem der underhandlede med. Kunde vor Handel og vore Skibe naae lignende Begunstigelser kunde ej ventes meere, medens det, som De bemærkede, stod at befrygte, at vor Handel maatte tabe Deel i Fragthandelen mellem Portugal og Brasilien. —

I Deres tidligere Brev af 5. Juni f. A., sendt med Rodrigues, og som jeg har giennemseet, udvikler De den Anskuelse, at selv Marq. Palmella den gang ej vilde have dristet sig til at slutte en Handelstractat med udelukkende eller betydelige Fordeele for Engeland. De meente, at de Nationer, som Portugal havde, eller sluttede Handelstractater med, vilde alle blive behandlede paa samme Fod og De ønskede, at vort Hof maatte authorisere Dem til at slutte saadan Tractat, grundet paa Reciprocitet, men hidindtil havde De ej erholdt Svar paa Deres Forslag eller Depecher desangaaende. — Jeg tilstaaer, det er en utilgivelig Maade at behandle de diplomatiske Anliggender paa — seenere have Begivenhederne i Portugal vel ej gjort det mueligt, at knytte nogen Underhandling, men De taber vist ej det Formaal af sigte, og den med Kornlovene under M u s i n g h o's Ministerium foreslagne Forandring vil, hvis den er antaget eller endnu gielder, aabne Adgang for vor Kornhandel. Dog Usikkerheden i Regierings Principerne og i heele Bestyrelsen lammer vist Handels Speculationerne paa Portugal.

13.

d. 2. Juli 1837.

[om portugisisk Politik, og om Grev Vargas' Rejse til de canariske Øer.] — — — — —

Nu Marinen igien faaer meere Øvelse i at sejle og Tilladelse til at anløbe Havne, var det ej umuligt at faae vor Vimpel at see paa Fagus Floden, især naar Hensigten at sende et Par Corvetter ind i Middelhavet, hvilket udsattes /da Thorvaldsen ej var færdig med sine Transporter/ næste Aar kommer til Udførelse. — Det vilde ej skade at skrive derom i tide. —

Siden jeg tilskrev Dem er indtraadt en ønskelig Forandring i Kongens Helbredstilstand. Det varme Vejr har gjort det mueligt for Kongen igien at gaa ud i sin Have, at kiøre ud, og i morgen for første Gang at udgive Parolen. Statsraad er endnu ej afholdt, alle løbende Sager expederes giennem Cabinettet, de vigtigere hvile!! Jeg

har saaledes ikke forsømt noget ved at foretage min Inspektions Rejse i Fyen, hvilken jeg smigrer mig med i flere Henseender at være gavnlig, og som er det for mit Helbred, over hvilket jeg Gudskelov ej har Aarsag at klage. Jeg har besøgt min Søn i Fredericia og ligeledes Augustenborg paa et Par Dage. — — — — —

14.

Sorgenfrie, d. 2. Juli 1837.

— — — — —
 G. St. Minister K r a b b e har jeg siden min Hiemkomst kun seet en passant i Kongens Forgemark, hvor han meddelte mig den første Tidende fra Dem om, at De var Fader til en Søn, og siden ved Couren 28. Juni. Jeg er derfor ej istand til at meddele Dem noget bestemtere om hvad han tænker at kunne udrette for Dem i pecuniair Henseende eller hvad den attraaede Congé angaar. At Ministeren i Erkiendelse af Deres gode Tieneste og Conduite under Dem vel og gierne ønsker at vise Dem det, har jeg Grund til at troe, men undre mig maae det dog, at De, om jeg forstaaer ret, i flere Maaneder intet har hørt fra ham —. Skulde Protestationer indgives mod Tarifen, Represailler tages mod den portugisiske Handel, endeligen mueligen en Handelstractat sluttes, var Deres Nærværelse vist fornøden og en Congé ikke ønskelig, men da vilde jeg ønske, at man paa anden Maade vilde komme Dem til Hielp, naar De ej kan spare ved en Congé.

Jeg indser at den Forret af 15 prC i Afgivterne, som er givet de portugisiske Skibe, kunde lede til meere directe Handel under portugisisk Flag; her vilde Repressalier være anvendelige ved højere Told paa de portugisiske Producter, som maatte tilføres i portugisiske Skibe fremfor i vore egne, saasom paa Viine, Salt og Frugter, naar de tilførtes os, for her at indlade Smør, Meel eller tørred Fisk. — I øvrigt troer jeg væsentligt at opnaae hvad de Engelske opnaae, thi ellers har vor Handel en Rival meere; men ved Lord Howar d e W a l d e n s gode Stemning og Deres gode Forbindelse med ham vil vist kunne opnaaes alt, hvad mueligt være kan.

Deres Depeche af 4. Marts kiendte jeg allerede fra Ministeren, men jeg gientager gierne min Lykønskning til den fuldkomne Satisfaction, som De har havt af den Sags Udfald, De visseligen kan takke Deres Maadehold og Conduite for. — Siden den Tid ere atter andre Personer ved Roret i Portugal, og det er af megen Interesse hvad De melder om disse. Man skulde antage dem for traitablere, naar det gjelder om at underhandle i Handels Anliggender; men saa længe der er saa stor udvortes Indflydelse og N. G. og Pøbel vil disses Handlemaade ej heller være frie eller at stole paa. —

Karlsruhe, d. 14. Octbr. 1838.

— — — — — De vil foruden Yttringer af min Erkiendtlighed for de meddelte interessante Tidender fra det Land, hvori De har oplevet saa meget, tillige have modtaget Underretning om mit Velgaaende og om min forehavende Rejse. Denne er bleven udført ganske til min Tilfredshed. Vi forlode Kiøbenhavn d. 16. Juli, og rejste over Warnemünde Strelitz til Berlin. Vel var der ingen af Hoffet til stede uden Prinds og Prindsesse Carl, men Berlin tilbyder stor Interesse i kunstnerisk Henseende, og der ere mange interessante Mænd at lære at kiende; 4 Dage vare alt for kort Tid at blive der, men vi maatte iile for at naae vores Bestemmelse. Rejsen gik over Dessau for at besøge mine Niecer, Leipzig til Prag, hvilken Route giennem Bøhmen jeg i særdeleshed valgte for at gjøre Kejseren af Ruslands Kiendskab i Teplitz. Kejseren havde, som jeg har tilskrevet Dem, sendt mig sin Orden. Dette følte jeg mig forpligtet til at takke ham for, og desuden maatte det jo have stor Interesse for mig at kiende denne mægtige Monark personligen. — Da jeg havde meldt mig, og Kejseren havde bestemt Tiden, overraskede han mig en Time før i mit Logi og var yderst affabel; jeg spiste om Middagen hos ham en familie, og Kejseren underholdt sig da meget med mig. Han synes aldeles skabt til den høje Post, Forsynet har sat ham paa. Meget har han erkiendt den Omsorg, vores Konge viste Sønnen, der formedelst Svagelighed maatte forlænge sit Ophold i Kiøbenhavn, uden at see noget synderligt til Landet eller de offentlige Indretninger hos os. Jeg har nyelig seet Storfyrsten i München paa hans Rejse til Italien og han var kiendeligen bedre udseende. — Fra Prag gik Rejsen over Linz til Ischl, hvor Prindsessen skulde bruge Badene, og ankom vi der d. 6. Aug.

Jeg benyttede denne Tid, medens Prindsessen var bunden til dette Ophold, for at opvarte Kejseren og Kejserinden af Østerig i Salzburg og siden i Innspruck, og gjorde jeg der det heldige Skud, som er bleven bemærket med megen Glæde i Tyrol. Paa en Afstand af 120 Skridt og med en fremmed Bøsse traf jeg den anden sorte Rand af Skivens Midte; vel gjorde jeg mig bedste Flid, men jeg kalder det dog et Lykkeskud, dobbelt heldigt i dette Land. I Innspruck havde jeg ogsaa den Fordeel at have en udførlig Samtale med Prinds Metternich.

Fra Innspruck gjorde jeg en Biergtour giennem Tyrol og Pinzgau og opholdt mig dernæst 12 Dage i Gastein, hvor jeg ogsaa profiterede af Badene, men især af den reene Biergluft. D. 31. Aug. kom jeg tilbage til Ischl, og efter faae Dages Ophold droge vi til Wien.

Ogsaa der var Hoffet ej tilstede; Enke Kejserinden var i Schönbrunn, Erkehertug C a r l i Baden, de højadelige Familier paa deres

Godser eller i Italien, men Wien er, som De veed, et behageligt Opholdssted; Folket er meget lebenslustigt, og dette udbreder et muntert Anstrøg over Livet sammesteds. Formiddagen anvendtes til at see Kunstgjenstande og offentlige Indretninger, Aftenen i Theatrene og holdt jeg meest af at lee i Josephstädter eller Theatret an der Wien. D. 18. Sept. tilbragte vi i Brünn ved Slottet Lichtenstein i Selskab med Prinds og Prindsesse W a s a, som vi ogsaa have besøgt i Haching. — Prindsessen, til hvilken jeg talte om Dem, min kiere Reventlow, roste Deres Amabilitæt og bad Dem at hilses.

En anden Dame, der ogsaa udbredte sig over Deres Roes, var Kejserinden af Brasilien, som jeg har lært at kiende i München. Paa dette fra Kunstens Side meget mærkelige Sted opholdt vi os 10 Dage fra 28. Septbr. til 8. Octbr. og ere vi over Stuttgart rejste hertil. D. 16. indtreffe vi i Frankfurt, og jeg tænker i de sidste Dage af Maaneden at være ved Elbens Bredder, men Kiøbenhavn naaer jeg neppe førend medio November. — — — — —

16.

Kiøbenhavn, d. 2. Febr. 1839.

[Takker for modtaget Brev, fortæller om sin Hjemkomst og Jagterne, Bal, og Diner hos Kongen.]

— — — — — I politisk Henseende kan Opholdet i det Land, i hvilket De nu er, vel være interessant, men personlig kan det ej være behageligt. At virke med L. H. deW., som De agter, til Lettelse for Handelsforholdene vilde jo være meget lønnende og jeg vilde ønske Dem Held til at benytte Deres forlængede Nærværelse dertil.

Dronningens Held som Moder og det lykkelige ægteskabelige Forhold, hvori det unge Herskerpar lever, maae glæde enhver, som interesserer sig for deres Lykke.

Det skulde dog være mærkeligt, om en Fætter af Kongen virkelig var udseet til Dr. Victoria's Mand, hvilket nu siges, de ere om sig de gode Folk. —

Da jeg i den samme Tid ikke har fulgt Forholdene i Portugal, saa nøje, saa gjør De vel samme til Gienstand for et Brev ved Lejlighed.

17.

— — — — — At jeg har havt særdeles Aarsag at være tilfreds med det Overlæg og den Kløgt /Gewandheit/, hvormed De har udført den Dem paalagte Mission til de mecklenborgske Hoffer har jeg allerede mundtlig tilkiendegivet Dem, men nu da Ministeren for de udenlandske Sager har berettet angaaende hvad der er udrettet og forberedet ved samme Mission, finder jeg det passende, at give Dem

et offentligt Beviis paa min Tilfredshed ved at udnævne Dem til Commandeur af Dannebrog Ordenen, hvorved Deres flereaarige gode Tieneste i Lissabon tillige erkiendes. — De vil være forvisset om, at jeg gjerne glæder Dem ved dette Beviis paa min Tilfredshed og Agtelse og paa den Velvilje hvormed jeg forbliver — — — —

Kiøbenhavn, d. 8. Febr. 1840.

Efterskrift: Endnu tilføjer jeg, at jeg har ladet Dem rejse for strax at kalde Dem tilbage; De kan takke mig skriftligen og komme hertil naar Deres Lejlighed tilsiger Dem det.

18.

Frederiksberg i Novbr. 1840.

Pour vous seul.

Skulde Forlovelse ej finde sted i Strelitz, maae det være Rejsens Formaal at finde en anden Brud. I Schwerin ønsker jeg ikke at det skulde være Tilfældet, formedelst det nære Slægtsskabs skyld og da Prindsessen er saa ung. Fra Schwerin kunde derimod rejses til Dessau for at besøge min Søns Cousine Prindsesse Marie, et Besøg, det ialtfald maae være min Søn forbeholdent at udføre, hvis han vender tilbage til Strelitz, der er Hertugens Datter Prindsesse Agnes, hvis Kiendskab kan gøres — dernæst vil i Leipzig ved et Besøg hos Prinds Emil af S. H. S. Augustenburg og et Ophold samme-steds, gives Lejlighed til at lære flere Døttre af Hertugen af Saxen Altenburg /forhen Hildburghausen/ at kiende, hvilket Hof, hvor min Søns Cousine Prindsesse af Meklenburg-Schwerin er gift med Hertugens Broder, ligeledes kan besøges.

Een af disse Prindsesser vilde være et passende Partie, de ere Niecer af Dronningen af Bayern. Kunde Kiendskab gøres med Prindsesse Augusta af Cambridge vilde det maaske være et af de ønskeligste Partier for Familie Forbindelsernes Skyld. — Hun er i Vinter i Italien. — Storhertugen af Badens Datter er en saare elskværdig ung Prindsesse. —

Prindsesserne af Lippe Schaumburg i Bückeburg nævnes ogsaa som værdige at bemærkes. —

C. R.

19.

Frederiksborg, d. 16. Novbr. 1840.

Det vil være væsentligt at optræde i Strelitz med en vis Værdighed og Roelighed gandske som et simpelt Besøg, for efter Stor Hertugens Indbydelse at deeltage i nogle Jagter — Disse maae derfor gjerne i Samtaler med Uvedkommende fremtræde som noget væsent-

ligt og iøvrigt Rejsen omtales som havende til Hensigt at besøge de meklenborgske Hoffer, hvor (i Schwerin) H. Kongl. Højhed har sine nærmeste Slægtninge. — Den vanskelige Overfart i denne Aarstid havde gjort det raadeligere at anløbe Rostock fremfor Wismar og desaarsag var Besøget i Strelitz gaaet forud for Besøget i Schwerin som nu vilde finde sted paa Hiemrejsen. —

Man bør strax omtale Besøgets Varighed bestemt til 6 à 8 Dage, det vil altid kunne forlænges.

Under Opholdet i Strelitz maa man paa det nøjeste erfare, hvor ledes Storhertugen ønsker Tids Inddelingen, at man nøje kan rette sig derefter, thi Nøjagtighed i saa Henseende paaskiønnes, og naar til Exempel ved Jagten man kunde frygte for at komme senere hiem, end man ventes, maae min Søn insistere paa at Jagten forkortes. —

Man bør i Samtaler med hvem det saa er ikke tillade sig mindste Hentydning paa en Forbindelse med een af Prindsesserne af det Storhertugelige Huus, og skulde end min Søn bestemme sig til at yttre sig derfor, maae dette dog først skee efter nogen Tids Forløb, eftersom Storhertugen forlanger, at Forlovelsen skal grundes paa giensidig Tilbøjelighed, og denne kræver nogen Tids Kiendskab, — og da vil man naturligviis først yttre sig efter at man hos Minister D e w i t z har forvisset sig om en gunstig Optagelse af et saadant Andragende. —

Skulde den giensidige Tilbøjelighed ikke findes, da vilde en paaskyndet Afrejse til Schwerin uden at yttre noget videre være den naturligste Maade, paa hvilket det forlegne Forhold hævedes.

Skulde Prindsessen føle sig utilbøjelig til at forlove sig med min Søn, vilde jeg finde det en Udvej, at Storhertuginden med sine Døttre rejste til Neu Brandenburg — hvorved ald Explication undgikkes, og min Søn kunde da blive en Dag endnu og dernæst afrejse til Schwerin. —

I Tilfælde af at Forlovelse finder Sted maae min Søn behandle dette Hverv paa den delicateste Maade og ej overhænge sin Brud.

Jeg tilraader da hellere at forlænge Opholdet et Par Uger efter Forlovelsen, end som at vende anden Gang tilbage fra Schwerin. Dog vil dette i saa Fald meget afhænge af Storhertugens og Storhertugindens Anskuelse; thi det er væsenligt, at de Forlovede faae Tid til at befæste deres giensidige Tilbøjelighed, men et forlænget Ophold under genante Forhold bør undgaaes. —

Denne Instruxion som jeg med fuldeste Tillid overantvorder i Deres Hænder, ville De anvende i mødende Tilfælde og erindre min Søn om dens Indhold, hvilken jeg har meddeelt ham. — — — —

Kiøbenhavn, d. 21. Novbr.
Kl. 1½ Eftmd. 1840.

— — — — Siden d. 17^e om middagen har jeg intet hørt fra min Søn eller fra Dem, jeg begriber det ikke, De maatte dog have meldt mig Kutterens Ankomst og Deres Afrejse. — I morges har jeg modtaget et Brev med min Søns Underskrift, en Liste fra General Commandoet som jeg troer at have sendt ham med Tirsdags Posten til Grønsund, men intet Ord var lagt i Meldingen. — Gierne trøster jeg mig med at Vejret og Vinden har været fordeelagtig i Onsdags og Fredags, saa at De udentvivl maae have havt en heldig Overfart, hvad enten med Kutteren eller med Dampskibet, men Visheden vilde være mig meget værd, dog haaber jeg at Dampskibet bringer mig samme fra Rostock og da skal det være tilgivet, at De har ladet mig være saa længe i Uvished endog om Deres Afrejse. — Dette ville De sige min Søn ved at hilse ham fra mig
Jeg venter med Længsel Tidende fra Strelitz.

Kiøbenhavn, d. 5. Decbr. 1840.

Kiere Greve!

Deres Melding af 27^e Novbr. modtog jeg først igaar d. 4^e Decbr. — — Saalænge var jeg i spændt Forventning om Deres første Optræden i Strelitz og jeg skulde begynde med at skiende, fordi jeg saalænge maatte savne Efterretning fra Dem om Ankomsten sammesteds. Dog de gode Tidender, De har sendt mig, tillader mig her kun at yttre Dem min Tilfredshed over min Søns første Skridt i denne nye Verden, hvilke have været saa meget til hans Fordel og altsaa i alle Henseender glædelige for mig. Det kan ikke andet end være til stor Gavn for ham at vise sig saaledes, et de gagner tous les suffrages. Maatte han end ogsaa vinde en Brud, da var jo intet meere at ønske. — — Jeg billiger fuldkommen, at De giver Tid og føjer Dem efter Storhertugens Ønske. Skulde dette mueligen gaae ud paa et gientaget Besøg, efter at De har været i Schwerin, bør De gaae ind derpaa, saafremt der nu intet afgjørende kunde udrettes, om dette i saafald efter længere Betænkningstid kunde haabes. — — De veed, at De ej maae vende hjem uden Brud, hvor hun saa skal findes. Hav Tak for Deres umiskiendelige Iver og Hengivenhed for min Søn, ingen kan erkiende dette meere end Deres

forbundne og velvilligste
Christian R.

Jeg beder Dem at skrive flittigen.

d. 7. Decb. 1840.

Hvor glædelig var ikke den Tidende Kamjkr. Irminger bragte mig idag. Uvisheden forandredes til den ønskeligste Vished og jeg holder mig overbeviist om, at min Søn er lykkelig ved dette Valg og vil blive det endnu meere, naar denne sluttede Forbindelse sikrer hans Livs Lykke — og beroliger ham over hans Fremtid. Prindsessens Blidhed og Elskværdighed har strax fængslet ham, og saaledes har vi opnaaet det væsentligste, at denne Forbindelse er grundet paa eget Valg og man tør vel sige paa giensidig Tilbøjelighed, thi med velberaadte Hu og utvunget har den kiere unge Prindsesse givet sit Jaord. —

For den Deel, De ved Deres kloge Adfærd, ledet af de hengivneste Følelser mod min Søn og mig, har havt i et saa heldigt Udfald, kan jeg ikke noksom takke Dem, men De kan af den Tilfredshed, De selv føler, slutte til den Erkiendtlighed, jeg føler for Dem. — Jeg sender Kamjkr. Irminger tilbage til Strelitz og Berlin, men haaber, at han endnu før Torsdag indtreffer i Strelitz og forefinder Dem sammesteds. Han overbringer Storkorset til Minister v. D e w i t z, som min Søn maae overlevere til Storhertugen, hvis han ej beder ham selv at overlevere det til Ministeren. — Ligeledes sender jeg et Commandeur Kors, bestemt til den preussiske Generalmajor N e u m a n n, hvis denne kommer til at gjøre Tjeneste hos min Søn i Berlin — og et Ridderkors bestemt til den preussiske Officer af Generalstabten, Hr. v. T ü m p l i n g, som var her ved Kroningen og som før har været hos Pr. G e o r g af Strelitz, hvisaarsag Stor-Hertuginde har ønsket denne Decoration for ham. De ville melde Storhertuginde at De overbringer ham Ordenen. —

Rejsen til Berlin maae jeg særdeles bifalde, nu da alt gestalter sig saa vel. Uvis herom optog jeg intet i Instruxen, men da min Søn nu træder i saa nær Slægtskab med det preussiske Huus, vil det være meget passende, at han gjør Kongen sin Opvartning, anbefalet dertil af Storhertugen, opmuntret dertil af de preussiske Generaler, der vil ham saa vel. —

I Berlin maae min Søn vedbeholde sit Incognito Navn, og saaledes optræde som jeg optraad i Berlin, logere i et Hotel, frabede sig Hof, Livré Betiente o. s. v. Grev R e v e n t l o u vil i den Henseende give den bedste Anviisning.

At der jo ikke forsømmes nogen Høflighed mod nogen af de mange Prindser og Prindsesser af det Kongl. Huus, mod Fyrstinde Liegnitz, den forrige Konge af Holland, Fyrst Witgenstein maae De staae inde for. Venskabelig Forekommenhed ønsker jeg, at der vises mod Prinds og Prindsesse Wilhelm, afdøde Konges

Svigerinde og dennes Familie — vore særdeles gode Venner, hvem jeg og skal tilskrive.

Til Hertugen af Anhalt Dessau sender jeg Elephant Ordens Decorationen, som jeg har tiltænkt ham for den modtagne Anhaltske Orden, den bliver at overlevere Dagen efter Ankomsten. — — —

23.

Kiøbenhavn, d. 8. Decbr. 1840.

De vil see Irminger decoreret med Sølvkorset i Anledning af den glædelige Gaarsdag.

Min Mening er vel, at Opholdet i Berlin ej skal vare længe, men man maae dog give sig Tid at see hvad det var en Skam ej at see — Conduite vil bestemme Opholdets Varighed. — —

24.

Kiere Hr. Kammerherre Grev F. Reventlow! Med megen Glæde har jeg modtaget de ypperlige Tidender fra Gesandten Gr. E. Reventlou om min Søns Ophold i Berlin. At De ej fik Tid at skrive begriber jeg. — Bedre kunde det aldrig gestalte sig, end ved dette min Søns Besøg i Berlin; jeg takker Dem hierteligen for den Deel, De haver havt deri, og for de gode Raad, med hvilke De har gelejdet min Søn. —

Jeg formoder, at dette Brev træffer Dem i Schwerin. — De ville, næst at hilse min Søn, formelde mine venskabeligste Hilsener til Storhertugen og Gemalinde. Det maae gandske afhænge af Aftalen med Storhertugen af Strelitz, om min Søn skulde vende tilbage til Strelitz til Nytaar og blive der d. 10. Jan. over. Jeg under ham det gierne.

Paa Hiemrejsen ville De hvis De kommer til Hamburg tage Qvarteer i Altona og siden undgaae Ophold eller Besøg i Kiel. Nogle Dages Ophold i Fredericia eller Odense efter Prindsens eget Behag.

— — — — —

Kiøbenhavn, d. 19. Decbr. 1840.

25.

Kiøbenhavn, d. 29. Decbr. 1840.

Kiere Greve!

Jeg har modtaget Deres tvende Breve af 23e og 25e dennes, hvilke naturligvis meget have interesseret mig. Som jeg seer er Naturen gaaet lidt over Optugtelsen paa Ballet i Dessau naar man hører [om], og kiender jeg desværre for meget den rude Tone, som

Munterheden kan udarte til, derfor er det saare vel betænkt, at De have gjort opmærksom derpaa, og som jeg med Fornøjelse seer, er det jo gaaet saare godt i Schwerin; men to Baller forestod endnu, og saa det forlængede Ophold, det hover mig ikke saa gandske, men jeg haaber, at som man endte godt i Dessau, saa vil det ogsaa være Tilfældet i Schwerin. Men hvad vil man sige i Strelitz? især naar der er Jalousie mellem Hofferne, nu da min Søn bliver næsten saa længe i Schwerin som i Strelitz. Havde Hensigten endda været for at vinde ind i Januar og aflægge Besøg i Strelitz til d. 10e, da vilde man der have fundet det gandske i sin Orden, men nu rejser mann netop videre 8 Dage før Fødselsdagen! Havde Storhertugen af Strelitz ikke saa bestemt fraraadet det, vilde jeg, under disse Omstændigheder, meget have ønsket hvad jeg fandt saa overensstemmende med min Søns Ønsker og Stemning; men maaskee det saaledes er bedre, De maae bedre kunne bedømme det. Jeg har skrevet til min Søn, at ifølge hans seenere Bortrejse fra Schwerin vilde han formodentligen ej kunne forlade Hamborg eller Altona rettere sagt, førend d. 5e og jeg turde da, saa meget jeg end længtes derefter, ej vente at see ham her førend d. 10e, hvilken Dag jeg meget havde ønsket at fejre med ham. Om han nu anstrænger sig for at ankomme her d. 9e eller om han, maaskee ogsaa formedelst Vinteren og Beltpassagen, maae opgive dette og først komme hertil efter nogle Dages Ophold i Fridericia, bliver jeg vel underrettet om. — Meere end et Par Døgn ønskede jeg heller ikke, at han maatte blive i Fridericia, det klæder desuden godt at være empresenteret for at komme her tilbage efter hans Hiemkomst, men han maae naturligviis raade sig selv i disse hans egne Anliggender. —

Saa vel fra Berlin som fra Dessau /fra Prindsesse Marie/ har jeg de meest tilfredsstillende Tidender om min Søn, idel Roes og Glæde for mit Hierte. I Dessau har han yttret, hvor lykkelig han følte sig ved at have vundet sin Brud.

— — — —

26.

Kiere Greve! Deres Brev af 14e d. M. har jeg havt den Fornøjelse at modtage, og det glæder mig, at De har kunnet træffe et saa heldigt Arrangement med Deres Bopæl, hvilket er en saare vigtig Sag; Deres sædvanlige Held, som De godt benytter, har staaet Dem bi ved denne Lejlighed. — Seenere har jeg læst Deres Meldinger om den første Samtale med Lord Aberdeen og om Audienzen i Windsor, hvilke synes at opfylde alt hvad De kunde ønske, en sielden Lejlighed har De fundet til at conversere Dronningen, og jeg er vis paa, De ej har ladet den ubenyttet. — En Begivenhed, der vækker stor Forundring og som De vil være opmærksomt Vidne

til, er Kongen af Preussens Besøg i London for at overvære Daaben. Man vil skildre dette som aldeles uden politisk Betydning, men det fejler dog ikke, at der er mere under, end blot kostbar Høflighed. Man tillægger det en religieus politisk Betydning, en nærmere Forbindelse med den anglicanske Kirke, og Bunsens Optræden i London som Gesandt kunde nok give dette Rygte nogen Sandsynlighed. — Det er ej heller usandsynligt, at Toldforbundet og dets Forhold til Engeland kan blive Gienstand for Forhandling. — Kiert er det mig, at De kiender flere af Kongens Omgivelse, at De selv har den Lykke at være kiendt af Kongen, De vil da kunne komme i nærmere Berøring med disse Rejsende og mueligen være dem til nogen Tieneste. — De skal ikke lade Deres Batterier spille, Toldforbundet og Hansestæderne vedkommende, førend dette Besøg er forbi, en uoverlagt Yttring af de engelske Ministre kunde let udlægges gandske anderledes, end jeg ønskede det, min Hensigt er, som De veed, kun at vedligeholde min Uafhængighed i Handelsforbindelser. —

Ønskeligt var det, at De kunde erfare, om Prinds Albert kunde modtage Elephantordenen, førend han udentvivl modtager den sorte Ørn. — De kiender min længe nærde Hensigt i saa Henseende. —

Angaaende Ordener, da veed De, at Baron Moncorvo er tildeelt Commandeur Korset, jeg haaber det er tilsendt Dem, for at overlevere ham samme, i aldfald ville De sige ham fra mig: que je le lui envoyais comme un souvenir de son sejour en Dannemarc et de la prédilection qu'il avait toujours montrée aux danois — sentimens que je savais reconnaître. —

Om den isabelle Hest kræves nærmere Oplysning, om det ej ere de saakaldte »Falben« eller lysere guul Farve, om Manken skal være hvid eller sort. Af den første Slags, »Falben«, veed jeg kun, at der findes Spand i Wismar og i Cassel og Hannover, her i Landet ere de ej at faae, lysere Isabelle derimod vel. Det skulde glæde mig om man kunde være Dronningens Stald Etat til Tieneste. —

I Sundet indføres de nye Tarifer fra 1e Jan. 1842 af, og da Underhandlingerne med Sverrig om Falsterbo Fyr ej ere tilende, saa finder jeg det billigt, at den i 31. Artikkel af Conventionen af 13. Aug. bestemte Forhøjelse af Fyrpengene ej heller kræves af Engelske Skibe, naar den endnu ej svares af andre Nationers Skibe. Jeg har ladet Gen:Consul Mac Gregor sige, at den vil blive ukrævet indtil 1e April n. A. Og De kan ved Lejlighed nævne dette med Tilføjende, at i øvrigt Foranstaltningerne til Fyrets Bygning ved Hanstholm og til Fyrskibets Udlægning ved Anholt Knob fra vor Side vare truffne (begge Foranstaltninger koste henved 80000 Rgbdr.)

Kiøbenhavn, d. 30. Febr. 1841.

27.

Kiere Greve! Jeg har overdraget Professor Christian Wint h e r, som jeg har udseet til Sproglærer for Prindsessen, at begive sig fra Maribo, hvor han besøger sin Stedfader, Biskop M ø l l e r, til Dem for at modtage Deres Instructioner, Regles de Conduite, for ham; jeg har anbefalet ham, hvad man med Tryghed kan vente af ham, Beskedenhed i sine Fordringer, ej være misfornøjet med den Stilling Stor Hertugen anviser ham, kun at have eet Maal for Øje: at bibringe Prindsessen nogen Færdighed i at forstaae og tale Dansk førend Hun kommer til Os, hvilket vilde have den bedste Virkning.

Jeg maae bekiende Dem, at jeg, ved at giemme Deres sidste Brev med Indlæg fra Dewitz saa godt at ingen andre skulde læse det, har jeg været saa uheldig indtil denne Stund ej at have kunnet finde det igien, hvilket har forsinket mit Svar; men jeg tør stole paa, at De som god Diplomat vil trække Dem ud af denne Sag og svare Ministeren lige saa fuldstændig, som om De havde Brevet. Det gjaldt jo kun om Forestillingen, at Brylluppet ikke kunde finde Sted d. 22. Maj, men ønskedes fuldbyrdet imellem d. 1. og 15. Juni. — De ville nu fremstille som min Søns Ønske, hvilket jeg tilfulde deeler, at Formælingen maatte bestemmes til d. 28. eller 29. Maj (som er Pindse Aften). Pindsedagene vilde da være passende Festedage, og i Ugen efter d. 6. Juni turde jeg da vente Kronprinsessens Ankomst hertil. Det er mig vigtigt, at det ej udsættes længere for Krigsskibenes Skyld, som efter at have dannet Esquadre ved denne Lejlighed, have anden Bestemmelse. — Min Søn vilde da afsejle med Esquadren d. 23. Maj, men have Dampskib med til sin Befordring om behøvedes, Esquadren kunde holde krydsende en Uges Tid, men d. 5. igien være paa Warnemünde Rhed. —

Storhertugen med Gemalinde og Prs. L i l l i rejse d. 4e Marts til Berlin og vende tilbage i Slutningen af Marts. Minister Dewitz er formodentlig i Strelitz.

Jeg har gjort et føleligt Tab i Cabinets Secretair Etatsraad Føddersen, som pludseligen bortreves af Halssyge (Rosen i Luft-røret). Han var en højst paalidelig og beskeden Mand, agtet af alle; det er ej let at see ham fuldigen erstattet. — — — — —

Kiøbenhavn, d. 1. Marts 1841.

28.

Kiere Greve! Jeg benytter endnu Posten idag, for at underrette Dem om, at jeg ifølge den Underretning, De har givet mig ved at oversende Minister v. D e w i t z' Brev af 25. Febr., har tilskrevet Storhertugen af Meklenburg Strelitz under 9. Marts saaledes:

»den Zeitpunkt zu bestimmen, dem ich mit beinahe ebenso grosser
 »Sehnsucht wie mein Sohn es thut, entgegensehe, ist der Gegen-
 »stand vorläufiger Mittheilungen des Grafen Rewentlow an den
 »H. Minister v. Dewitz gewesen, und ich bedauere nur, dass die
 »Abwesenheit des letzteren diese Mittheilungen etwas verspätet
 »haben, besonders, da der anhaltende Winter die Communication
 »sehr erschwert. — Ich habe aus seinen Mittheilungen vernommen,
 »dass Sie, hochverehrter Hr. Vetter, persönliche Gründe haben,
 »um die Vermählungs Feyer nicht, wie ich es gewünscht hatte, auf
 »d. 22. Mai (ein sehr interessanter Tag in den Annalen meiner
 »Familie) anzusetzen. Ich habe nicht Anstand genommen, die
 »angegebenen Gründe gut zu heissen, habe aber den Wunsch,
 »seinen wichtigen Tag nicht gar zu lange auszuschieben und würde
 »wünschen, dass der Vorabend des Pfingstfestes am 29. Mai dazu
 »passen könne. Allenfals glaube ich dass es gut wäre, dieselbe
 »nicht, wie Hr. v. D e w i t z schreibt, bis zum 10. Junius nach
 »der Ankunft des Schweriner Hofes aufzuschieben, denn wenn
 »auch die Feyer erst in den ersten Tagen des Monats Junius'
 »zufolge der näheren Bestimmung Ew. Kög. Hoheit stattfände,
 »würden ja die Schweriner Herschaften am 7., traurigen Anden-
 »kens, wieder zurück seyn können; der Esquadre wegen, die ich
 »zur Abholung der Kronprinzessin nach Warnemünde hin schicken
 »werde, wünsche ich den Zeitpunkt ihrer Ankunft daselbst in der
 »zweiten Woche des Junius feststellen zu können — spätestens am
 »10. Junius, welches uns um so viel früher die Freude gewähren
 »würde, unsere geliebte Schwiegertochter hier zu begrüßen.«

I øvrigt indeholdt Brevet Anbefaling for Professor W i n t h e r, som De har giort vel i at forsyne med Anbefalingsbrev til Minister v. Dewitz, og som vist vil have Aarsag at takke Dem for de ham meddelte Instructioner. Jeg omtvivler ikke, at det jo er et godt Valg jeg har truffet i ham. —

Maatte jeg nu være saa heldig at treffe et lige saa godt, men vigtigere, Valg af en Cabinetssecretair i den paalidelige retskafne Feddersens Sted, som De med mig beklager at være bortreven. Jeg havde kastet mit Øje paa Etatsraad J o h n s e n i Stats Gields-directionen, men hans Beskedenhed forhindrer ham i at modtage det, og i den Post maae man tiene med Lyst og Iver. —

— — — — —
 Kiøbenhavn, d. 12. Marts 1841.

Kiere Greve! Jeg sender Dem en Expedition jeg har i sinde at befordre med Dampskibet til Kammerherre Bille i Hamborg,

og det er mit Ønske, at De tager Anledning af den førte Correspondance og min Beslutning, til, med Dampskibet idag at tilskrive Minister Dewitz for at han skal kunne begribe den indtraadte Forandring og skyndsomst give Drosten Drenckhahn de fornødne Instructioner til Afslutning af Conventionen i Ratzeburg, hvorhen Bille begiver sig. De ville dernæst sende mig alle Papirerne tilbage, for at jeg kan befordre Expeditionen til Kamhr. Bille. — —

30.

Kiere Greve! Jeg finder det passende, endnu at medgive Dem et Par private Breve til Storhertugen og min kiere tilkommende Svigerdatter, i hvilke ogsaa Frøken Oxholms forestaaende Ud-nævnelse omtales, som Følge af Deres yttrede Ønske. — Til Beroligelse er sagt, at Valget er skeet efter Aftale med Dronningen. — Jeg vidste intet at tilføje; De veed min Meening om Anvendelse af Prindsesse Steuers Renter, selv om saadant ej er optaget i Deres Instruction. I øvrigt haaber jeg, at alt vil modtages med Tilfredshed. Burde De ej have min Moders Ægtepagter med (hvilket dog ej var af Vejen), da kan De forsikre, at alle Pengestipulationer ere ligelydende ligefrem fra Courant omsatte i Species og regnede dobbelt i Rgdr.

Om Dagen, naar man ønsker min Søns Ankomst til Strelitz, sætter De Dem i Kundskab. —

Ligeledes vil De erfare, om det vilde ansees passende, at min Søn medbragte en tosædig Kareth for Prindsessens Rejse til Rostock og Warnemünde, eller om Storhertugen vil befordre Hende med egen Equipage dertil —?

Om Storhertugen ønsker nogen af sit Hof decoreret og hvem erfarer De ligeledes. —

Prof. Winther ville De hilse fra mig.

— — — — —

Mine bedste Ønsker følge Dem min kiere Reventlow

velvilligst

Christian R.

Sorgenfri, d. 6. Maj 1841.

31.

Kiere Greve! Jeg har erfaret Deres heldige Ankomst til Rostock d. 1^e dennes om Aftenen. Min Søn er landet d. 3^e om Eftermiddagen egentlig vel 24 Timer førend man ventede ham, saa at De neppe har kunnet været tilbage fra Strelitz, men jeg vil dog haabe, at hans Utaalmodighed har tilladt ham at oppebie Deres Tilbagekomst. — Det er iøvrigt bedre som Brudgom at komme for tidlig

end at nøle Jeg tilsender min Søn den ønskede Udmærkelse som et Beviis paa min Kierlighed og Tillid og har valgt Kamjkr. O. Oxholm til at overbringe samme, hvilket jeg tør troe vil være min Søn behageligt, og hans Søster ikke mindre. —

Jeg har befalet ham at melde sig hos Dem og at følge Deres Anviisning, Vejledning i alt. — Naar Kamjkr. Sick sendes som Coureer med Dampskibet hertil strax efter Formælingen med de underskrevne Ægtepagter /hvis 4^e Art. det glæder mig, at Stor Hertugen i eet og alt har billiget/ saa maae Kamjkr. Oxholm gjerne blive nogle af Festerne over, naar han blot retournerer med den bestemte Tidende om, hvad Dag Afrejsen er bestemt, siden maae det afhænge af Vind og Vejr. —

Grev Reventlau Gesandt i Berlin udnævner jeg til Geheime Konferenstraad d. 10^e dennes.

Storkorset til Baron Alexander Humboldt tilstiller jeg ham til Besørgelse.

— — — — —

At jeg længes efter Tidende fra Dem, vil De ej omtvivle. — Dampskibet som overbringer Kamjkr. Sick med Ægtepagterne, ønsker jeg maatte gaae lige til Kiøbenhavn for dets Apterings skyld. —

— — — — —

Kiøbenhavn, d. 7. Juni 1841.

32.

Kiere Greve! Jeg er i dag bleven glædet ved Deres modtagne Skrivelser af 3. og 5. dennes, og ingensinde kunde de komme bejligere, end for at glæde mit Hierte paa denne Dag. Min Søn har giort saare vel i at iile til sin Brud, en saadan hiertelig Forlængsel bliver vist erkjendt, ogsaa vidner hele Stemningen jo derom, og Storhertugens Tilfredshed er en stor Satisfaction for mig.

Jeg mener, at Storkorset, som jeg medgav, kunde tiene til Taksigelse for General B o d i n, hvormom jeg dog nærmere skal tilskrive min Søn med Dampskibet.

Jeg skal bestræbe mig for at fragte et af de større Dampskibe til Rostock, men endnu kan jeg intet bestemt sige derom (Fr. 6. løb med os ind i Warnemünde Havn!). Det var ønskeligt, om Prindsessens Troussering, og navnlig de Meubler, som ventes til Værelserne paa Christiansborg, som Kamhr. Hedemann veed Besked om, kunde følge ved denne Lejlighed, uidentvivil næste Onsdag ved Fr. 6.s Retour fra Lübeck, dette beder jeg at erindre. —

— — — — —

Min Søn vil vide, at mine Tanker stedse ere hos Ham paa denne Dag. Jeg beder Dem at hilse ham kierligst fra mig og sige Ham,

at Solen idag giver det bedste Varsel for en lykkelig Fremtid, der vil udbrede Velsignelse over vort kiere Fædreland. Ligeledes beder jeg Dem at hilse min kiere Svigerdatter og Hendes Forældre; Arve Storhertugen vil være mig hierteligen velkommen. — Ville De hilse Frøk. Oxholm, Blücher, Hedemann og alle øvrige Herrer af Følget, til hvilke Prof. Winther nok bør slutte sig ved Tilbagereisen.

— — — — —
Kiøbhvn., d. 10. Juni 1841.

33.

Kiere Greve! Ikke behøver jeg at forsikre Dem, med hvilken Begierlighed enhver Efterretning, som Deres Breve indeholdt, blev læst og atter læst; det vare jo lutter glædelige og gode Tidender — den vigtige Handling fuldbyrdet, min Søn glad og lykkelig, hvad kunde jeg ønske meere! —

Ej glemmer jeg, hvormeget jeg skylder Dem for dette heldige Udfald af vore Bestræbelser. —

Festen selv maa have været rørende skøn. Kongen af Preussens Nærværelse har forherliget den. Det var saare velbetænkt at erindre de Fattige paa en saa genereux Maade.

Ordensuddelingen gik lidt uden for Aftalen, men det er vel undt. — General B o d i n tiltænker jeg Storkorset, men dog først ved Afrejsen fra Rostock; jeg synes De har eet Storkors med en reserve, hvis ikke, skal jeg sende det efter. Præsten som forettede Vielsen, omtaler De ikke; for at erindre ham, lader jeg følge i Aften en emaillet Daase som, fyldt med 50 dobbelte Christ'orer, vilde være en passende Present. I Kassen er ogsaa en Ring, som De paa mine Vegne kunde tilstille Dr. Förster for det mig oversendte Digt. Ligeledes har jeg vedlagt ein werthvolles Bracellet, hvis min Søn, som mig synes passende, efterlod sin Svigermoder en lignende Erindring, ligesom til Svigerinden det omtalte Smykke. —

Formælingsmedaillerne i Guld skulde fordeles i røde Kapsler til de Nyformælede og til alle de øvrige 13 tilstedeværende Fyrstligheder incl. Kongen af Preussen, som min Søn med en Taksigelses-skrivelse maae tilstille samme. Skulde Antallet skorte, maatte de Herskaber, som komme hertil, savne deres til Ankomsten hertil, saasom P. Marie, Arve Stor H. Pr. Georg.

Prinds Friderich af Hessen har tilskrevet Broderen, at han ej kunde komme hertil. —

Hertug G u s t a v vil være mig meget velkommen. Af Deres Brev seer jeg ikke, at der tænktes paa at udsætte Afrejsen fra Strelitz, men min Søn taler om en muelig senere Ankomst d. 23 eller 24, og

andre Breve have ogsaa talt herom. — Jeg har saavel i Brev til min Søn, til min Svigerdatter og til Storhertugen yttret at jeg stolede paa at Afrejsen ej blev udsat længere end forhen af Storhertugen var bestemt, nemlig d. 17. — Hvad Vind og Vejr forhæler, maae man finde sig i, men selv at udsætte Rejsen, naar man ventes her af hele Folket med saa megen Glæde og Længsel, vilde være Uret og bør ej tilraades. — Var Lejligheden god d. 18., haaber jeg altsaa, at min Søn ej udsætter Afsejlingen fra Rostock — De ville forestille ham dette som et væsentligt Ønske fra min Side — derimod ændser jeg ikke det Ophold som Modvind og slet Vejr foranlediger, det forsvarer sig selv — Dampskibet for at hente Heste og Vogne (Fr. 6.) kan nu ej komme til Rostock førend Onsdagen d. 23.

— — — — —
Kiøbh., d. 14. Juni 1841.

34.

1841, 21. Juni.

Kiere Greve! Jeg takker Gud som lader alt føje sig efter Ønske, jeg er taknemmelig og glad. Formindsk ikke min Glæde ved at see Dem i en mismodig Stemning forlade de unge Folk, hvis Lykke De har bidraget saa meget til, De har lovt mig at holde ud til Enden, sidst skrev De: i Førstningen skal jeg ej forlade dem. — Lad mig altsaa ikke savne Dem i morgen, jeg haaber ingensinde naar jeg kræver væsentlige Tienester af Dem.

Gid jeg kunde sige Dem noget glædeligere

altid Deres Ven

Christian R.

35.

De vilde ikke ændse min Advarsel, mit Vink, jeg har altsaa maattet ansee Dem for syg og give Dem Tid til Helbredelse, imidlertid kiender jeg Deres Hengivenhed for mig og det er mig ukiert at savne den gensidige Udvexling af Ideer over Emner, der ere os og Staten saa vigtige; derfor skal det være mig kiert at see Dem i morgen Kl. 1. — Det Andragende, De idag meddelte mig fra Minister Dewitz, kræver Overvejelse, og vil neppe kunne afgjøres medens Hr. v. Bernstorffs Nærværelse her. Ogsaa vi have vor Etat til Bundes-Contingentet, som ikke uden Vanskelighed kan forandres. — — — —

Christiansborg, d. 9. Juli 1841.

Kiøbenhavn, d. 1. Marts 1842.

— — — Den i Deres Brev af 11e omtalte Anerkiendelse kan jeg som Medlem af det tydske Forbund ej paa egen Haand foretage. Jeg har valgt at conferere med Prindsen desangaaende, da saadant Ønske ej kan være Kongen af Pr. ubekiendt. Mod v. d. W. kan De vel henholde Svaret ved Mangel paa Instruction. — Ordenen har jeg tilbudt som et Venskabsbeviis fra min Side mod Prindsen og det engelske Hof og denne kunde, synes mig, nu han har modtaget den sorte Ørn, ventes modtaget ubetinget. Ej heller har jeg tænkt mig Tildelelsen af Hosebaands Ordenen som en nødvendig Følge af denne Meddelelse og De maae paa ingen maade lade Dem mærke med at slikt ventedes, thi jeg har kun tænkt paa at give ej paa at modtage. —

Deres Yttringer om Statsforandringen i Portugal har jeg læst med Interesse. — —

Med Frankrig er vor Handels og Skibsfarts Tractat omsider afsluttet. Tractaten af 1742 fornyes, Sund Told Rullen bekiendtgøres om føje Tid. — —

Min Søn og Gemalinde rejse d. 8. med Dampskib til Warnemünde og Strelitz for at Prindsessen kan yde Hendes Forældre Trøst. Min Søn vender om faa Dage tilbage /hvilket Storhertugen ønsker i disse Sorgens første Dage/ men afhenter siden sin Gemalinde. — Han har viist sig meget deeltagende og elskværdig ved Konens dybe Sorg. — —

Kiere Greve! Jeg meddeler Dem idag den vigtige Efterretning at De forandrer Chef for Departementet. Ved en indtruffen Lejlighed begierede Krabbe sin Afskeed og jeg benytter Lejligheden som den er givet, men vi skilles ad som Venner.

Grev H. Reventlou Criminil bliver hans Eftermand, og saalænge [indtil] han fuldkommen er restitueret, forestaar D a n k w a r t som Directeur Departementet. Næste Post faaer De officiel Communication herom. —

Jeg sender Dem med næste Post mere udførlig Beskeed om Tittelen for Coburgerne, jeg maae gaae med Preussen, og denne Magt anseer det som en Huussag og en Bundessag. Gerne vil jeg mundtlig, naar vi mødes, kalde Hertugen Altesse Royale, men i officielle Skrivelser og Forhandlinger maae jeg handle som Bundesfürst. — —

d. 30. Marts 1842.

Efterskrift: i Hast.

Vyk paa Føhr, d. 31. Juli 1842.

— — — Min Rejse giennem Jylland og Tønder Amt har været idel Jubel til Glæde for mit Hierte. Det er et herligt tro Folk.

Kiere Greve! Det vil glæde Dem at erfare min lykkelige Tilbagekomst til Sieland. Efter nogle stormfulde Dage, som nødede os at blive en Dag længere paa Augustenborg, ankom vi d. 2 Octbr. om Morgenen med Dampskibet Ægir til Kiøbenhavn efter en saare behagelig Overfart, som ej krævede noget Offer af nogen til Neptun, en saare behagelig Omstændighed naar man overfører Damer. —

Mit Befindende er fremdeles aldeles efter Ønske, og den gode Virkning og de Föhren-Bade er kiendelig paa det sunde Udseende. — Dronningen var saa vel, at Hun kunde tilbringe de par Uger med mig i Pløen og Hun gaaer nu igien uden Vanskelighed.

Min Søn og Gemalinde og Stor Hertuginde kom den 18. Sept. til Pløen og jeg fandt Forholdet meget godt, Prindsessen desværre endnu noget nervesvag. De ere nu i Odense. —

Det Malerie, som De har oversendt mig, beholder jeg; det er af en god nederlandsk Maler; hvem det forestiller (Elephant Ridderen) maae om mueligt udfindes. Deres Brev desangaaende har jeg ej her ved haanden, men jeg beholder det for den angivne Priis, om hvilken De ville indsende Nota til A d l e r eller mig selv naar de næste gang skriver. — — — — —

Sorgenfri, d. 10. Octbr. 1842.

[Prins Alberts Dekorering med Elefantordenen. Sukkertolden].

— — — Naar store Handelsfordeele kunde vindes, navnlig vore dansk vestindiske Sukkeres Afsætning i Engeland liig med engelske Colonial Sukkere, vilde derimod Lettelse i engelske Manufacturvarers Told mueligen fordres og fortiene Overvejelse. Somme meene at det engelske Ministerium, af en vis Philantrophie, naar de i de Foranstaltninger, der treffes paa vore Øer til Negerne gode Behandling, saae en Forberedelse til Emancipation, skulde være meere villige til at indrømme os hine Fordeele, men deels troer jeg ej meget paa hiin Philantrophie, naar det ej skulde være for med det samme at ødelegge vore Øers Cultur lige som deres egen, deels kan jeg ej love nogen Neger Emancipation, som jeg har lige saa lidt Raad til at erstatte, som jeg har Raad til at opofre Colonierne selv. Ydermeere er det mig ikke klart, om de vestindiske Øer eller Plan-

terne vilde vinde saa meget ved den Begunstigelse fra engelsk Side, thi ved Tilførsel fra andre Staters Øer eller fra Brasilien paa samme Vilkaar, vilde Priserne falde og Markedet i England ikke blive saa fordeelagtigt, men hvad jeg tillige med Føje maatte frygte, vilde være vor danske Vestindiske Handels Ødeleggelse og derved kunde vi ej være tante, thi den danner Søfolk, og Raffinaderierne bestaae til deels ved den. Min Meening er derfor, at man maae være opmærksom paa Conjunctionerne, ønske, at deeltagiggøres i de Begunstigelser, der indrømmes andre handlende Nationer, men ej fremkalde gjensidige Concessioner, hvis gavnlige Følger ere problematiske. — — —

Stader Tolden er nu kommet under Elb Commissionens Forhandling, og godt er det, at Bestemmelser tages, men de mæglende Magter, Østerig, Preussen og Sachsen, vilde vist bidrage hvad de kunde til at Hannover ej taber betydeligt af sin Indtægt. Engeland var paa Veje at indrømme meere end Tractaterne hiemle, men det bestaaende er langt meere, end Tractaterne give, og det vilde ej være nogen Vinding at legalisere de nuværende Indtægter som til deels ere vilkaarlige. Etatsraad F r a n c k e er meget virksom og dygtig. —

At vi ej kunne indrømme den herværende preussiske Underhandler nogensomhelst Concession udenfor de trufne Conventioner om Sundtolden, vil De begribe, muligvis lede Underhandlingerne til en Handelstractat, som siden 1818 har hvilet.

— — Ikkun faae Dages Sygdom og Alderdomssvaghed have bortrevet min kiere Svigermoder. Dronningen vilde iile til Hende for at yde Hende datterlig Pleje og rejste d. 14 om Morgenen, men hun modtog i Nyborg d. 15 den sørgelige Tidende om Hendes Død og vendte da strax tilbage. — — — — —

Ærgrelser har jeg nok af, i Besynderlighed med de schlesvigske Stænder, i hvilke det Schlesvig Holstenske Partie har ægget og fornærmet alt hvad der er Dansk paa det skammeligste og frembragt en stor Bevægelse i Danmark, som har givet sig Luft i Adresser og i offentlige Blade. Disse have paa den anden Side ogsaa skyld i at nære Parti Aanden og Lorenzen er inspireret af de Radicale, der gjerne ville oprøre alt. Jeg har søgt ved mit Rescript af 2. Decbr. at stille mig over Partierne og at give enhver Deel i hvad de fortiene at dadles for, men De vil have seet hvorledes Majoritæten i Forsamlingen har svaret paa Opfordringen i hiint Rescript, og at den har villet bortraisonere den af Kongen erkjendte Ret for de dansk-talende Deputerede at tale deres eget Sprog. Et Lovforslag for at sikre denne Ret, skal udarbejdes, men jeg maae nok see lidt strengere ind til det Schlesvig-Holstenske Partie og treffe de nødvendige Foranstaltninger for at sikre den Danske Nationalitet i Schlesvig, som ogsaa hører til den status quo, jeg vil vedligeholde, tilligemed Hertugdøm-

mets selvstændige Forfatning. I Hertugdømmet selv er man meget beroliget ved den i saa Henseende givne Forsikring. Nu Stændersamlingen er til ende, vil man en Stund have Roe for disse Bevægelser. — —

Premlieut L ü t k e n fører det Kongl. Dampskib og det skal være mig kiert, om De kan forskaffe ham Lejlighed til at see de nyere Indretninger ved disse Skibe, de Kongl. Dampskibe og flere Gienstande af Interesse for hans Metier.

Hans Tilbagekomst kan gjerne udsættes nogle Uger da De dernæst nok medgiver ham Depecher og lader ham rejse hjem over Hamborg. Han forsynes for Engeland med 100 L. St. — Brev til Lord H i l s b o r o u g h følger. — — — — —

Kiøbenhavn, d. 23. Jan. 1843.

41.

— Der tales om Underhandlinger om en Handelstractat mellem Storbritannien og Rusland, som L. Blomfield underhandler med Gr. Nesselrode, da Ambassadeuren er ganske ebété.

Ogsaa med Frankrig underhandles jo om en Handelstractat. De underretter os nok om hvad De veed om disse Underhandlinger. — —

d. 28. Jan. 1843.

42.

Lieutenant L ü t k e n ankom i Søndags og overbragte mig Deres Melding om Dronningens yttrede Tilfredshed med den Hendes Gemal viste Opmærksomhed. Det er mig kiert, at det har forskaffet Dem Æren af et Diner ved Hoffet, og at De har kunnet conversere ved Dronningens Divanbord, medens de andre Hrr. spille Whist. Pr. A l b e r t har svaret ved et engelsk Brev, udfærdiget i foreign Office, men meget artig og forbindligt, og han nævner udtrykkeligen, hvor meget Dronningen skiønnede paa denne Opmærksomhed. At han ved Dineet ej bar Decorationen af Ordenen, lader sig forklare ved, at han ej vilde bære den store Stjerne af perlestukken Arbejde, men strax havde bestilt en anden hos sin Juvelerer.

Krandsen er Sølv /eller af Brillanter/ som Stjernen og det indvendige Kors er paa mørkrød Emaile.

Det skulde meget glæde mig, om De snart kunde bringe en Convention i stand til bedste for vor Handel paa Elben, Traven og Weseren. — Det maae dog erkiendes yderst billigt, at os indrømmes samme Fordele som Hanse Stæderne og Meklenborg. Have vi end

intet at byde til Vederlag, saa have vi ved Sundtoldens Nedsættelse givet meere end vi nu kunne opnaae. Lastepengene paa Farten til Engeland kunde udentvivl ogsaa nedsættes, hvis saadant skulde ønskes. — Meget tales der om, hvor vigtigt det vilde være, at vore Skibe fra Vestindien kunde opnaae Tilladelsen til at føre Sukker til Engeland. Man meener, at det kunde bringes i Forbindelse med Englands Bestræbelser for Negerens Emancipation, og at det af den engelske Regiering vil erkiendes, at vi ved Lovbestemmelser og Om-sorg for Neger-Befolkningens Kaar forbereder hiin Forandring, men at Coloniernes Velvære behøver hiin Begunstigelse. — De ville føle Dem for, hvad der i denne Retning maatte kunne udrettes.

Om Post Conventionen skal jeg nærmere underholde mig med Dem, efter at have overvejet hvorvidt Over-Post-Amtet i Hamborg kunde benyttes; men i sin Tid sat[te] man stor Priis paa den ved de 1000 Lst. vundne direkte Forbindelse med Altona. — Nedsæt-telsen af Portoen for de engelske Breve forekommer mig altid farlig for den let deraf flydende Formindskelse i Post Indtægterne i det hele. —

Jeg agter d. 6. Maj at lade Cadet Fregatten og Briggen [gaae] til Vestindien samt to Brigger til Øvelse sejle sammen til Madera og derfra mueligen at lade den ene Brig sejle til Rio Janeiro og Plata-floden. Vi ere ved at udregne, hvormeget denne Tour vil koste. — Cadet-Corvetten, og den ene Brig skulde dernæst krydse i Nordsøen.

Capt. P a l u d a n fører Cadet-Corvetten, Capt. C h r i s t m a s Briggen til Vestindien, Capt. P o l d e r Briggen Ørnen (nye), og Capt. I r m i n g e r Briggen St. Jan. —

Jeg giver Dem disse Tidender, da jeg veed De interesserer Dem for Marinen. —

Om mit Helbred har jeg ret gode Tidender at meddele. Vi have havt et lille Eftersmæk af Vinteren, med megen Snee og Iis til 3 Kroner, men nu tør det igjen, og Dampskibet lod sig iise ud igaar-morges. Lady W y n n afgik til Engeland over Hamborg. — —

Kiøbenhavn, d. 11. Marts 1843.

43.

1843, 11. Maj.

Min kiere Grev R! De vil have modtaget en vidtløftig Instruction fra Departementet, hvilken kan tiene til Svar paa Deres private Meddelelser, de vestindiske Anliggender angaaende! De seer af samme, at jeg venter at benytte det engelske Ministeriums gode Stemning mod de Stater, der væsentligen have forbedret de Ufries Kaar for at opnaae de muelige Begunstigelser for Sukker-Tilførselen i danske Skibe fra vore Øer til Storbrittanien. — Om saadant kan lykkes vil afhænge af, om det er i Englands overvejende Interesse,

at begunstige den større Sukker-Tilførsel til Storbritannien, men man seer, at de ej have villet tilstaae Brasilien fri Tilførsel mod en Differenz Told af 10 pC., altsaa er maaskee lidet at vente. —

En Yttring, at de kun tilstaae Begunstigelser under Forudsætning af Emancipation tages ad referendum, thi herpaa eller inden en vis Tid at love samme, indlader jeg mig for Tiden ikke. — Den franske Emancipation vilde afgive et betydeligt Motiv for ogsaa at ansee den uundgaaelig for os, men om samme maae man først see hvorledes den gestalter sig.

Naar Emancipationen var uundgaaelig, vilde Hambro's Idee være meget at agte paa, i hvorvel Beregningen ej holder stik, thi ved en større Sukker Tilførsel til Storbritannien vilde jo Sukkerpriserne falde. — Man kunde derfor ej henvise Neger Ejerne allene paa denne Fordeel, men Erstatningen vilde desuden blive meget betydelig og byrdefuld for StatsKassen og, man sige hvad man vil, Productionen forringes. —

Gen. Major Scholten besøger paa sin Udrejse til Vestindien Paris og London, førstnævnte Sted for at erkyndige sig om, hvorvidt den franske Emancipation kan ventes at fremmes og efter hvad Plan; London for mundtligent at meddele Dem alle Oplysninger om vore vestindiske Øer og ligeledes til de engelske Ministre alle Underretninger om de Ufries Tilstand og Behandling hos os, for hvis de deraf vil tage Anledning til at indrømme vor Colonial Handel nogen Begunstigelse. — Alle Noter, som skulle vexles, er allene Deres Sag, Scholten er ikke i nogen Henseende accrediteret, men det kan for Sagens Skyld være gavnligt, at han kan meddele Dem og andre alle Oplysninger. Det er ham meget om at gjøre, ej at blive opholdt saaledes, at han først i Orkan-Tiden, efter 25. Juli indtraf til Øerne, og mig er det ogsaa om at gjøre, at han kommer i tide ud paa sin Post. —

Tvende mærkelige Begivenheder have tildraget sig i det engelske Kongehuus, Dronningens lykkelige Forløsning og Hertugen af S u s s e x Død. Om begge Deelee maae De gjerne privat meddele mig nogle nærmere Notizer, hvis saadanne ere forhaanden. — Som noget usædvanligt maae jeg nævne Pr. Alberts Notification til mig om Dronningens Nedkomst, men samme var givet et privat venskabeligt Anstrøg med Hensyn til det ham givne Venskabs Beviis. Svaret er allerede i Deres Hænder og De søger ved Lejlighed at overlevere det. —

Mit Befindende er efter Ønske, vi ere siden d. 6 paa Sorgenfri, i Juli rejser jeg over Falster og Lolland til Hertugdømmet Schlesvig og Føhr, hvor jeg opholder mig største Delen af August Maaned og hvor jeg venter at see Dem. — — — — —

44.

Kiere Greve! Fleere af Deres Breve ligge for mig, og jeg vilde ønske, at min Tid tillod mig at besvare samme fuldstændigen, men da jeg ønsker at meddele Dem Svar inden min Afrejse, saa vil det laborere af Hastværk. At det Hverv, der var Dem overdraget hos det engelske Ministerium, at virke for Begunstigelser for Indførselen af vore vestindiske Coloniers Producter i Storbrittanien saasnart andre Colonier, i hvilke Emancipationen ved billige Hensyn til Negernes Kaar var forberedet, modtog lignende Begunstigelser, ikke i sit fulde ønskede Omfang kunde lykkes, maae man ikke undre sig over, men kun være opmærksom paa, hvad andre sukkerdyrkende Stater eller Colonier og navnlig Brasilien opnaaer, thi det er og bliver jo altid fornemmeligen Englands Interesse ved en forøget Sukker Indførsel, der skal afgjøre Spørgsmaalet til vor Fordeel. Motiver til Begunstigelser har imidlertid Deres Noter og Gen. Maj Scholtens i Samtaler givne Oplysninger givet i Hænde, og det er mig vitterligt, at det engelske Ministerium her ved Browne har søgt yderligere Oplysninger. — De have altsaa ikke lagt Sagen ad acta, og jeg imødeser Deres mere udførlige Melding om Deres Samtale med Sir Robert Peel og om M. Gladstones Meddelelser om dette Anliggende — hvilket altid bliver saare vigtigt for vore Colonier. —

Den Forvisning Gen. Maj. Scholten har hentet i Paris, at det ej haster med den franske Neger-Emancipation, giver Os ligeledes Tid til stadig Forberedelse uden Overiilelse. — Det er mig saare kiert at den bedste Forstaaelse har fundet sted mellem Dem og Scholten.

Det var gandske overensstemmende med mit Ønske at Gen. Gouv. Scholten begav sig til sin Post og jeg haaber snart at erfare hans Ankomst sammesteds. —

En anden Underhandling, som jeg haaber, De bringer lykkelig til Ende, er den, der skulde give vort Flag samme Begunstigelser, som er indrømmet Hamborg og som man forsikrer nu ogsaa Meklenborgs. Det er en Æressag og derfor saa meget vigtigere for vort Flag.

Stader Toldsag afhandles i Dresden, men Consul Mac Gregor vender tilbage til England og ved ham vil De erfare Underhandlingens Standpunkt som De maae meddele os. Kongen af Hannover skal være gandske stivsindet over dette Anliggende, hvilket De udentvivel er bedre underrettet om i England selv, hvor hans Nær-værelse vist kun volder ham selv og andre liden Glæde. —

Den svenske Gesandt Grev Bjørnstierna ville De ved Lejlighed men dog paa en formelig Maade takke for hans mig over-sendte Bog om Indien, (De seer nok nærmere Tittelen for at være au fait). — —

Efterskrift: Mit Besøg hos Kongen af Preussen har i alle Henseender været tilfredsstillende for mig.

Sorgenfri, d. 14. Juli 1843.

Kiøbenhavn, d. 27. Febr. 1844.

— — — For Tiden veed jeg Dem meget beskieftiget med de maroc-canske Anliggender. Vi ere forvissede om Englands /og Frankrigs/ bona officia ved deres moralske Indflydelse i hiin Stat, men det vilde være en Beroligelse at see gientaget yttret, hvad man bør forudsætte: at disse Magter og navnlig Engeland i intet Tilfælde taaler nogen Sø-røverie. — De større Magters Meening, navnlig Østerigs, er, at den upassende Tribut skal ophøre, men de vil have Tractaten ophævet ved, hvad Lord Aberdeen kalder en equitable arrangement, en Sum udbetalt engang for alle. — Hertil ville vi ogsaa forstaa os, men for at formaae Maurerne til at finde sig tilfreds med en billig Betaling, hører ogsaa et kraftigt Sprog fra den engelske General Consuls Side, og det vil være ønskeligt, at han instrueres i Hensyn hertil. De ville følge de Anviisninger, som De faaer fra Departementet, der jo nøj-agtigen underretter Dem om Underhandlingens Stilling og Gang. — Sverrig kommer ikke med, i det mindste bagefter, hvortil det Inter-regnum, som nu, i Kongens Sygdom, finder Sted, bidrager. — /Iøvrigt synes hans Sygdom at drage i Langdrag, mere end man skulde vente i det 80^e Aar./

Mig synes Underhandlingerne om vore Elbhavnens Begunstigelse, liig Hamborgernes, — og om vore Vestindiske Producters Modtagelse i Engeland under fordeelagtigere Betingelser ere traadt noget i Bag-grunden ved hiine Underhandlinger og ved Parlaments Forhand-lingerne, som give Ministrene andet at tænke paa; men det skulde være mig kiert, naar De ved Lejlighed, directe underrettede mig om hvad der kan være at vente i saa Henseende. — Om Stader Tolden og Elb Skibsfarts Conventionen troer jeg dog man omsider kommer til et Resultat, i det hele ved mere Eftergivenhed mod Hannover end denne Magt kunde vente. Vi agte tillige at slutte en Handels og Skibsfarts Tractat med Hannover, som vore Kysthavne kunne have godt af, medens det Hannoverske Flag bliver privilegeret, men denne Afslutning afhænger af Hovedsagens Tilendebringelse. —

Imidlertid beskieftiger jeg mig for Alvor med Glückstadts Havn. Pengene ere anviste til Arbejderne iaar, og da Jernbanen mellem Glückstadt og den Kieler Altonaer-Bane bliver udført i aar, vil denne Communication ej blot med Østersøen, men directe til Altona og Hamborg komme i stand, og især i den mindre heldige Aarstid giøre Under Elben med samt Stader Told overflødig. Det er noget, De maae giøre de engelske Speculanter opmærksomme paa; en Dok og Pakhuses Bygning i Glückstadt kunde vist nok udføres pr. Entreprise.

De vil med stor Interesse have fulgt min Neveu's Formæling i St. Petersborg, jeg modtager stedse de meest tilfredsstillende Efter-retninger derfra. —

Kronprindsen og Kronprindsessen have tilbragt Vintermaanederne i Odense og de have levet ret fornøjet og vel sammesteds, hvor man har været lykkelig ved at besidde dem. — — —

46.

Kiøbenhavn, d. 16. Apr. 1844.

K'ere Greve! I Anledning af Deres Skrivelse af 2^e dennes har jeg ladet Dem anvise 100 L. St. til Selskabet of Friends of Foreigners in Distress. De vil kunne anvende dette Tilskud, inden den berammende Meeting d. 2^e Maj og saaledes i Gierningen vise, hvormeget jeg paaskiønner dette Selskabs ædle Formaal.

Angaaende Marocco og de nu sammesteds aabnede Underhandlinger, havde jeg vel Aarsag at være tilfreds med Lord Aberdeens Note af 24^e Febr., men hans seenere Instruxion paa Gen. Consulens Forespørgsel, at denne maatte afholde sig fra enhver Trudsel og først indskride, naar Marocco fiernede sig fra civiliserede Magters Forhold mod andre Søfarende, hvis det førte Krig mod Danmark og Sverrig, syntes mig ikke gandske at svare til hiin Notes Indhold; dog synes mig Gen. Consulens Note som nu er kommet til vor Kundskab /ved Wynn og Carstensen/ bedre at svare til hvad vi kunde ønske, og den franske Gen. Consuls Note afgiver ifølge den imellem det franske og engelske Cabinet truffne Aftale, en endnu mere tilfredsstillende, idet den er mere raisonneeret og udtrykkeligen erklærer den Tribut, D. og Sv. betaler, uforenelig med de bestaaende Forhold. Man maae haabe at disse Forestillinger, som have gelejdet Carstensen's Note, ikke ville være uden Virkning; gierne ønskede jeg at see klarere heri, førend jeg giver de paa Besejling udrustede tvende Fregatter »Gefion« og »Thetis« Ordre at vise sig i Strædet eller førend Dampskibet »Hecla« udrustes til en længere Station sammesteds. Fregatterne ville udentvivl komme til at forblive i vore Farvande til medio Maj med Hensyn hertil. Sverrig kommer i ald Fald bag efter, og dette vil ikke oversees af de andre Magter, men naturligviis faaer den afdøde Konges Politik skyld derfor, og virkelig synes den nye Konge at sætte megen Priis paa den gode Forstaaelse mellem Sverrig og Danmark; alle hans Yttringer tyde derhen og angaaende Marocco /hvor hans Cabinet dog først maae begynde at underhandle/ har han hos Gr. M o l t k e erkyndiget sig om vi rustede, da han kunde ønske at give de Krigsskibe, han udrustede iaar samme Bestemmelse som vore. Denne Underretning vil gives saasnart Bestemmelse er fattet, og det vilde vist nok være hensigtsmæssigt, i Tilfælde af Fiendtligheder, at et svensk mindre Krigsskib stationeredes i Strædet tilligemed vores Dampskib. — Disse Yttringer ere imidlertid alleene for Dem. —

[Yttringer om Portugal, Skibsfarts Conventionen].

Giennem Departementet vil De være underrettet om at det er Kronprindsens Hensigt, som jeg ogsaa selv har tilskyndet, paa Sejladsen til Færøerne med Fregatten »Gefion« Comd. Capt. O. Lütken at anløbe Leith i Skotland, besøge Edinburg og en Deel af Højlandene og igjen at indskibe sig i Havnen Cromarty ved Inverness. Afrejsen herfra vil være d. 17. eller 18. Maj, Ankomsten til Leith forhaabentligen d. 21. eller 22. Maj, Opholdet i Skotland en Uges Tid.

Mit Ønske er at De maatte møde Kronprindsen i Leith eller Edinburg, hvilket han ogsaa selv ønsker, og at De da gelejder ham saalænge han er i Skotland. Han bør optræde incognito under et andet Navn /formodentlig Greve af Wagrien/ og hans Rejses Korthed maae tiene til Undskyldning, at han ej melder sig ved Dronningens Hof. Jeg overlader det til Dem, om De gandske kan lade det gielde for en Overraskelse, og at De af anden Aarsag gjør denne Udflugt, men troer dog, at De bør underrette Lord Aberdeen om, at De venter at Kronprindsen paa sin Tour til Færøerne vil gøre denne Afstikker og betræde Skotland, men at Rejsens Hurtighed ej tillod ham at komme til London for at opvarte Dronningen. — Indbydelse maatte undgaes. — — —

Kiøbhvn., d. 2. Maj 1844.

— — — — Jeg har modtaget Deres Skrivelse af 7^e og seer deraf med Fornøjelse, at De dengang var i Besiddelse af den første Underretning som Geh. St. Statsminister Grev Reventlau Criminil havde givet Dem om Kronprindsens Hensigt at besøge Skotland. De vil seenere have modtaget mit Brev af 2^e og deraf skønne at De gandske har opfattet min Meening denne Excursion betrefvende, og at en confidentiel Meddelelse til Lord Aberdeen om dennes Rejse til Skotland, i Forventning om Kronprindsens Besøg sammesteds, hvorved De tillige vil have Lejlighed til at yttre, hvorfor Kronprindsen ej kan udstrække sin Rejse til Engeland for at opvarte Dronningen, er alt hvad der efter min Meening behøves. At Kronprindsen i Edinburg og hvor der kunde være Spørgsmaal om Modtagelse med fyrstlige Honneurs, optræder incognito, er en Selvfølge, men ubekendt bliver han dog ikke; saa at man i Henseende til Douceurs o. s. v. ikke vil kunde følge denne Maalestok i sin Strenghed. — Enkelte Godser kunne vel besøges, selv om Herskabet er fraværende, en Hovedsag ved denne Excursion vil være Højlandene med deres Borg Ruiner, Højlændernes Levemaade, Canal Anlæggene o. s. v. —

Følget i Edinburg vil være indskrænket til Kamhr. W. Oxholm Kaptl. Irminger; om bord paa Fregatten Thetis vil være flere af Prindse Følge saasom Lunding, Dr. Lund; en Naturkyndig, Steenstrup — men disse møde nok først undervejs ved at lande ved Inwerness. —

En Omstændighed meddeler jeg Dem imidlertid her, nemlig at Rejsen udsættes nogle Dage saa at De ikke vil kunne vente Prindsens Ankomst førend mellem 23^e og 25^e Maj. Fregatten »Gefion« har nemlig stødt paa en Steen i Østersøen /under den svenske Kyst ved Trelleborg/ og Forsigtighed byder at eftersee den i Dokken, hvilket vil opholde til den 20^e, mener man. (En mere ærgerlig end skadelig Tildragelse).

Kronprindsen er tilbagekommen igaar fra Strelitz, hvorhen han d. 5^e havde bragt sin Gemalinde. — Jeg har fra Hende de meest tilfredsstillende Underretninger om Opholdet sammesteds, og man synes de part et d'autre at have været meget fornøjet over dette Besøg. —

St. Aulaires Confidence er mærkelig nok. — Han havde godt ved at omtale Familie Correspondance, thi netop ad den Vej har jeg søgt Underretning om K.s egentlige Stilling, og om hvorledes han er seet ved Hoffet, men endnu har jeg ej modtaget Svar. — De veed at hidindtil have de franske Gesandter altid rost K., men det blev omsider nødvendigt at vide Sandheden. — Tilbagekaldt er kan ikke endnu. —

Kronprindsen, som jeg meddeelte en Deel af Deres Brev, beder Dem hilse og forud takke for Deres Ulejlighed for hans Skyld. — —

Sorgenfri, d. 13. Maj 1844.

49.

Kiere Greve! Deres Beretning fra Edinburg og Glasgow af 10^e har jeg modtaget, og ligeledes har jeg af Deres Brev til Geheime Stats Minister Grev Reventlow Criminil dat. London d. 18^e, seet, at De har forladt min Søn den 13^e, da han indskibede sig til Crommarty, men den i sidste Brev ommeldte yderligere Beretning til mig har jeg ikke modtaget, og nævner jeg dette isærdeleshed for det Tilfældes Skyld, at De havde befordret Beretningen af 13^e med Dampskib over Hull til Hamborg, da den isaafald mueligen er forulykket med Dampskibet »Manchester« ved Munden af Elben. En sørgelig Begivenhed!

Deres Beretning om min Søns Rejse i Skotland og giestfri Modtagelse sammesteds har meget interesseret mig, og jeg kan ikke noksom takke Dem for den væsentlige Tieneste, De har viist ham paa denne interessante Tour. Hvilke Forbindtligheder der maatte være at vise visse giestfri Skotlændere, yttre De Dem vel nærmere om.

Mit Helbred er efter Ønske, endskiøndt disse Dage ere noget anstrængende formedelst Forarbejderne til Stænderforsamlingerne. —

Sorgenfri, d. 24. Juni 1844.

50.

— — Om Kronprindsens heldige Tilbagekomst fra Færøerne vil De strax være bleven underrettet, og han har ikke nok som kunnet sige mig, hvormeget han skyldte Deres Omsorg paa Rejsen i Skotland, der har glædet og interesseret ham uendeligen. Desværre at han seenere har maattet følge sin Gemalinde til Pymont, som hun tiltrænger at bruge. Jeg venter ham tilbage i disse Dage. — — —

Vyk paa Føhr, d. 10. Aug. 1844.

51.

Snoghøj, d. 2. Octbr. 1844.

Deres kierkomne Skrivelse af 17^e har jeg modtaget og har jeg deraf med Tilfredshed seet, at De har udtalt sig til Vedkommende om de Vanskeligheder, som det nødvendigviis maatte have at slutte sig til et Told Forbund, hvorved vores Selvtændighed nødvendigviis maatte lide, men som det sædvanligen gaar med Forfattere: de tage ej Hensyn til de Vanskeligheder eller Usandsynligheder, som man gjør dem opmærksom paa ved deres Roman eller andet Arbejde, som flyder af deres Pen eller Hoved; saaledes have Deres Forestillinger, som jeg vil antage endog have været meere indtrængende, end jeg har læst mig det til i Deres Beretning, ikke havt megen Virkning paa Vedkommende, og han har stolet paa, at Vanskelighederne lode sig overvinde saaledes som andre af lignende Art ere overvundne ved preussisk Udholdenhed og Habilitet. — De har ikke sagt for meget ved at tale om den Opmærksomhed, jeg havde skienket Deres Beretning, ej heller om mit Venskab for hans Konge og mit Ønske at see vore Forhold ordnede ved Tractat; og De har gjort en særdeles rigtig Bemærkning om Fordringerne angaaende Sundtolden ligesom og den, at det maatte være Preussen og ikke Danmark, der skulde gjøre de første Skridt til Nærmelse i den angivne Retning. Det er nu netop det hans Minister for de Udenrigske Sager ikke synes at ville, men som vi holde os til, dog er det ingen Tvivl underkastet, at hvis Kongen, hans Herre, skulde udføre sit tiltænkte Besøg i denne Maaned, maaskee tildeels drevet af denne Idee som vil have faaet nye Næring ved B.s Rapport — dette Emne ej vil undgaaes at omtales og behandles og det maa da benyttes til at jevne de stedfindende Stridigheder og til at afslutte en Handels Tractat, ved hvilken Underhandling disse Ideer ville fortiene deres

Plads; det er jo derfor rigtigt, at De har ladet Døren aaben til saadan Forhandling, men, som sagt, Andragendet maae komme fra hiin Side, vi kunne ikkun ønske at staae i tractatmæssige Forhold til P. og Tydske Forbund.

Et andet Emne, som jeg foreløbigen vil underrette Dem om, er den uheldige Indblanding fra engelsk Side i vore Underhandlinger med Marocco. Sir Robert Wilson og Gesandten Bulwer have villet tilendebringe denne Underhandling i Gibraltar, jeg troer af Jalousie mod Frankrig, men da Maroccanerne ej have villet indlade sig herpaa, valgte Bulwer giennem Gen. Consulen *Drummond Hay* at gjøre de Skridt for den marocceanske Minister *Ben Edrie*, som *Drummond Hoy* troede forenelige med sine Instructioner, /der som De veed ere meget passive for vores Fordeel/ og derved er det kommen til en Mediation, som vor General Consul har maattet reservere sig imod, da den ej er overensstemmende med hans Instructioner. *Drummond Hay* har nemlig anmodet Ministeren om at foreslaae Tributernes Ophør mod en Erstatning en Gang for alle, en Idee, som den Engelske Minister jo altid har villet gjøre giældende, men som vi ej kunne være tiende med, og hvisaarsag vi ej heller antage *Lord Aberdeens* Mediation.

Vel har Gen. Consul *Carstensen* ved denne Erklæring til Bulwer /d. 12^e Septbr./ formaaet ham til, i Tanger paa nye at instruere *Drummond Hay* til ej at afslutte nogen Overenskomst, hvortil vi ej havde givet ham Fuldmagt, eller hvorom vi ej havde anmodet den engelske Regiering, men det er dog nødvendigt, at De veed Sagens Sammenhæng, — saameget mere, som jeg om den franske Fredsslutning har at meddele Dem følgende. Officielt havde den danske og svenske General Consul henvendt sig til den franske General Consul *Nyon* for at der ved Fredsslutningen kunde indføres en Artikkel, der sikrede alle Magter i Almindelighed mod Sørøveri og som for stedse gjorde Ende paa de Tributer, der hidtil vare betalte for at sikre sig mod samme, men dette er ikke optaget i Preliminarierne afsluttede d. 10^e, men derimod skriver Gen. Consul *Carstensen*, at han havde erfaret, at vor Sag var behandlet særskildt ved de franske Freds Underhandlinger, og som han formodede forbeholden til den endelige Fredsslutning. — Hvorvidt dette er grundet, er ikke seenere bekræftet fra Gibraltar eller Paris, men De maae underholde *Grev St. Aulaire* derom og yttre for ham, hvor meget vi stolede paa, at Frankrig ved Freds Underhandlingen og ved sin gienvundne Indflydelse i Marocco vilde bringe det dertil, at alle christne Magter sikredes mod Sørøveri fra Marocco's Side, hvorved ald Tribut bortfaldt af sig selv. — Jeg overdrager Dem dette Hverv saameget mere, som de Franskes Konge nu kommer til Engeland, og det ej vil fejle, at den sidste Stridighed som der vil være at

jevne fra Marocco, nemlig med os og Sverrig, vil blive Gienstand for Omtale mellem Lord Aberdeen og Minister Guizot, og det vel kunde hænde at hiin vilde stemme denne for sin Anskuelse, at vi skulde betale en betydelig Erstatning til Marocco for Tributens Ophør, om ej capitalisere den, en Anskuelse, som vi ej indlade os paa. Det er derfor væsentligt, at den franske Minister er fast ved den Mening, at Tributen er en uretfærdig Fordring og bør ophøre ved Anledningen til samme nemlig Sørøveriet — og denne Meening ønsker jeg bestyrket ved Ambassadeuren. —

I øvrigt maae De vide, at General Consul Carstensen har troet, at kunne lade den ene af vore Fregatter, Gefion, afsejle til Livorno for at indtage Thorvaldsens Kunstsager, og at den anden, Thetis, d. 13^e har tiltraadt Hiemreisen, en Forholdsregel jeg ikke gandske billiger, men Dampskibet Hekla og Briggen Mercurius vedblive at have Station i Strædet for at beskytte vor Skibsfart, og ligeledes er der den svenske Corvette Nordstiernen, og Kongen af Sverrig udsender paa nye Fregatten Josephine, for at gjøre det godt igien, at hans Fregatter saa tidligen forlade Stationen. — —

52.

Kiøbenhavn, d. 30. Octbr. 1844.

— — — — — Jeg har modtaget Deres Brev af 18^e Octbr. ligesom de foregaaende og har af dette med megen Interesse erfaret hvad De af gode Kilder kunde meddele om de Franskes Konges Ophold i Windsor. Hovedsagen er altid, at denne Sammenkomst har befæstet den gode Forstaaelse mellem disse saa ofte rivaliserende Magter.

Den Hast med hvilken L. Ph. forlod Portsmouth for om Natten at iile giennem London til Dovres har meget forundret mig, og det viste sig jo ogsaa, at Dronningen den næste Dag kunde besøge den franske Flode og at denne som jeg troer afsejlede. — Man skulde troe, at vigtige Begivenheder havde kaldt ham tilbage, men det viser sig dog ikke at have været Tilfældet. —

Jeg maae beklage, at mit Brev af 3^e Octbr. først kom Dem i Hænde efter Grev St. Aulaires Afrejse, idet det derved er blevet gandske forgieves, thi det kom netop an paa i det Øjeblik af Sammenkomsten at forebygge den uheldige Virkning, som en engelsk ufordeelagtig Mægling kunde have, fremfor den franske Indflydelse til Fordeel for alle christne søfarende Magter og altsaa ogsaa for os. Det synes mig, som om De ikke noksom har giennemtrængt Dem af Øjeblikkets Vigtighed for mundtlig eller skriftlig paa en eller anden Maade at nærme Dem hiin Statsmand. Som det synes har vort Anliggende ikke været Gienstand for ministeriel Samtale, og

seenere veed man jo at Marocco har antaget Englands Mægling, ligesom og at det er at forvente, at General Consul D r u m m o n d H a y, som kiender vore og den svenske General Consuls Instructioner om hvad der kan tilstaaes ved Tractatens Fornyelse uden Tribut vil holde sig til disse, nu han veed at vi ej tilstaae meere. — Den franske Gesandt Gr. B r e s s o n har imidlertid ligeledes lade sig forlyde med at Frankrig vil udvirke en i Almindelighed beskyttende Forsikring mod Sørøvere og christnes Slaveri i Marocco, og dette vil, som før bemærket, paaskynde de engelske Bestræbelser for at mægle Freden for os og Sverrig.

Det er iøvrigt ikke mueligt at handle loyalere end Kongen af Sverrig i dette Anliggende. — —

Fregatten »Gefion« hiembringer Thorvaldsens Kunstsager. Den forventede Sammenkomst med Kongen af Preussen fandt ikke sted da jeg paa hans Forespørgsel maatte fraraade Rejsen i denne seene Aarstid, i hvilken Sielland ej tager sig godt ud og Overfarten altid er vanskelig. Den sidste Aftale tog Kongen med Kronprindsen som d. 22. rejste til Strelitz og hvis Dampskib »Ægir« laae i Stettin til Kongens Disposition. Nu har min Kongelige Ven formelig anmeldt sit Besøg til Maj eller Juni Maaned. Maatte man nu til den Tid eller før komme til en Forstaaelse med Preussen om en Handels Tractat hvorved de øvrige Forhold vilde berøres. — —

Jeg skal erindre Deres Ønske on Portraitet — Kamjk. Bielke vil ved B. Brockdorffs Congé melde sig hos Dem som Attaché hvilket jeg veed at være Deres Ønske. — — — — —

Efterskrift: Kronprindsen er rejst til Strelitz for som jeg haaber at afhente sin Gemalinde, som er bedre.

Lord A.s Svar Note i Sukkersagen er desværre ej tilfredsstillende, og hans Argument at Danmarks formeentlige Retskrav ej behøver at undersøges førend N. A. gjør sit giældende grundfalskt og lidet forbindtligt. —

— — — — —
Gud skee Lov, at Tidenderne om Kronprindsessens Befindende ere tilfredsstillende. Hun skal være meget kraftigere og har navnlig godt taalt Festlighederne i Anledning af Hendes Fødselsdag, som Kongen af Preussen overværede. Min Søn er der for Tiden og vender hjem i Februar. — —

Fra Kongen af Preussen har jeg medens hans Ophold i Strelitz modtaget den venskabeligste Svarskrivelse med gientaget Tilsagn om at han vil besøge Danmark i Juni /men troer at han i Maj vil besøge Rhinprovincerne/ men Gud veed om hans Minister for de udenlandske Anliggender ej afholder ham fra det os tiltænkte Besøg,

thi det er vitterligt, hvor ilde stemt han er mod Danmark, meest angaaende Sundtolden. Da vi ikke kunde gaae ind paa det preussiske Andragende at afløse den preussiske Handel /alle til preussiske Havne bestemte Skibe/ for Sundtolden mod en Aversional Summe, forblev den preussiske Underhandler Grev Bülow i flere Maaneder uden Instruction og i Begyndelsen af Aaret kaldtes han tilbage uden at han afgav nogen Note. At dette er skeet lige førend de preussiske Provincialstænder samles, vil fremkalde disses fornyede Klager til Regieringen over Sundtolden og begrunde dennes yderligere Skridt mod os for at krænke vor Rettighed. Imidlertid giver hiin Statsmand sig Mine af at ville understøtte et chimærisk Project at grave en Canal giennem Skaane for at undgaae Sundtolden, men det har neppe nogen Fare. Hans Kongelige Herre skal imidlertid ogsaa have omtalt dette Project som udførligt og Han skal ogsaa i den anden Henseende som Deres Brev af . . . . omtaler, have yttret at man maatte opgive Haabet om at see Danmark paatage sig Tydsklands Søværn, hvilket dog vilde have skaffet os uberegnelige Fordeele. Hvorledes dette kunde skee uden at Danmark tiltraadte Toldforbundet, indsees ikke, og imod denne Measure lader sig vist meget anføre. Rigtignok skriver jo Ministeren Bülow, at det maaskee ikke vilde være vanskeligt at betage mig de Betæneligheder der næredes, naar Sagen først kom til nærmere Ventilation; hvad han mener dermed, er vanskeligt at vide, naar han ej skulde mene den stærkeres Ret mod den Svagere, men saa meget er vist, at Danmark til sin egen Skade ej kan tage Initiativet for en Forening med Told Forbundet, og at det, naar det var Preussen om at gjøre at vinde vor Flode som Søværn for Tydskland vel kunde henvende sig til os om at forenes herom ved en Alliancetractat. En Handels Tractats Afslutning med Preussen (og Told Foreningen) vilde overhovedet meget stemme med mit Ønske, thi det er ikke i sin Orden at disse Forhold og navnlig de resp. Skibes Behandling i vore som i deres Havne ej ere fastsatte ved Tractat saaledes, at de preussiske Skibe kunne behandles som upriviligerede. Det skulde være mig ret kiert, naar De engang ret til Bunds explicerede sig med Gesandten Bunsen og lod ham føle, hvor ubehageligt, hvor ukiert og derfor hvor ufortient det er, at den danske Regiering er stillet i et saa uvenskabeligt Forhold til den preussiske. — Ingen bedre end Minister v. Bülow kiender Gangen af de første Underhandlinger i London om Sundtoldens Nedsættelse paa visse Told Artikler, han nægtede selv, efter de ham givne Instructioner de først fastsatte Bestemmelser, som havde Underhandlingerne i Helsingør og Conventionerne med England og Sverrig af Aug. 1842 til følge. — Preussen deeltog ikke directe i disse Underhandlinger, men det stod jo til denne Magt at gjøre det, hvis den i løbet af Underhandlingerne

havde havt Indsigelser at gjøre. Saaledes blev Rusland og Frankrig au courant med Underhandlingerne og de gjorde ingen Indsigelser. —

Først $\frac{3}{4}$ Aar efter Afslutningen af Conventionerne protesterer Preussen mod Forhøjelsen af Fyr Afgivterne og forlanger yderligere Nedsættelser i Sundtolden, paa Grund af at deres Consul ikke havde deeltaget i Forhandlingerne. Den danske Regierings Fremgangsmaade ved disse Forhandlinger fremstilles af den preussiske Afsending som underfundig, medens man vel med føje kunde anvende denne Beskyldning paa dem selv. — Imidlertid alt skulde være sonet, naar den danske Regiering vilde forstaae sig til at afløse den preussiske Skibsfart for Sundtolden mod Udtællingen af en Aversional Summe, men da det vistes, at en saadan Afløsning med en enkelt Magt ej lod sig udføre, idet ald Østersøes Handel vilde trækkes over de preussiske Havne, hvilket ej kunde være Ruslands Interesse og følgelig ej kunde skee uden denne Magts Samtykke eller rettere uden at samme Afløsning fandt Sted for de øvrige Østersøes Magter eller for hele Sundtolden med dem alle; samt at en partiel Afløsning vilde kræve samme Formaliteter og samme Ophold i Sundet som nu, lod Minister v. Bülow den preussiske Befuldmægtigede uden Instructioner i flere Maaneder og kaldte ham tilbage uden at gjøre nogen officiel Meddelelse herom, og nu klager man over, at Danmark ej har villet eene sig med Preussen og pukker paa, at Aversionalsummen ikke vilde bydes paa nye og at den ej kunde rette sig efter de stigende Sundtold Indtægter, men at man maatte tænke paa andre Midler og deriblandt at grave en Canal igiennem Skaane for at undgaae Sundet. Naar hertil føjes den preussiske Presses Udfald mod Sundtolden, som skildres som den største Uretfærdighed, saa har man i kort Begreb en Fremstilling af den preussiske Regierings Fremgangsmaade i denne Sag og af dens Hensigter mod os. — Skulde det være mueligt ved Minister Bunsen at bibringe hans Herre sandere og retfærdigere Anskuelse om Danmarks Adfærd Sundtolden angaaende, vilde derved en bedre Forstaaelse lettes, navnlig naar man personligen kunde explicere sig med denne Fyrste Hvad jeg ved Afskeden sagde til Grev Bülow vil jeg ogsaa gjerne vedstaae mod Bunsen, nemlig at han bedre end nogen kunde dømme om det udførlige i en partiel Afløsning af Sundtolden med een Magt, men at Tarifen var underkastet Revision om syv Aar, og at jeg troede at kunne forsvare at underhandle med alle vedkommende Magter om Sundtoldens Afløsning mod fuldstændig Erstatning til den danske Stats Kasse, saaledes som allerede forhen var underhandlet ved den danske og preussiske Gesandt i Forening i St. Petersburg uden at den russiske Regiering dengang vilde inklade sig paa de krævede pecuniaire Opofrelser. Denne Yttring vil, haaber jeg, berolige den preussiske Regiering, idet den ikke afskierer Haabet

om en fremtidig for alle Parter tilfredsstillende Afgiørelse. — At denne omsider vil blive det tilraadeligste for Danmark er neppe at omtvivle. —

Glückstadt's Havn angaaende, da kan De stole paa at Yderhavnen, det vil sige Bassinet indenfor Molerne, i Aar vil blive fuldendt, og at altsaa alle Skibe med Tryghed vil kunne anløbe denne Havn. — Har nu end den af B a u e r & Comp. paabegyndte Entreprise mellem Harwich og Glückstadt ej havt den ønskede Fremgang, saa vil Sagen selv formedelst den hurtige Samfærdsel med den engelske Kyst, som den frembyder, nok erkiendes for at være gavnlig og fremkalde andre solidere Entrepriser. For Posten synes mig især at denne Forbindelse maatte være tilraadelig, og Departementet beskieftiger sig med at affatte Instructioner om en Post-Convention som det vil blive Dem overdraget at afslutte, naar den engelske Regiering vil byde Haanden dertil.

Angaaende Glückstadt tilføjes endnu, at en preussisk Diplomat har henkastet Ideen, at Glückstadt kunde være en Fri Havn for Toldforeningen. Dette vilde nu naturligtviis kun kunne finde sted ifølge en Handelstractat med Preussen og Toldforeningen, men man seer dog hvad Vigtighed de tillægge denne Handelsplads i Modsætning af Hamborg som de derved vilde tvinge til at tiltræde deres Forbund.

De marocceanske Anliggender gaae deres langsomme, ved Maurerne forhalede Gang, men vi have Aarsag at erkiende, at Storbritannien og Frankrig nu med forenede Bestræbelser virke til at stemme Maurerne til Eftergivenhed og Afslutning. Vi ere i øvrigt i færd med at slutte en Convention med Sverrig om vor fælleds Esquadres Styrke og Commando, hvilken senere vil blive meddeelt Engeland.

Dronningens eventuelle Rejse til Østersøen tillader jeg mig at betvivle, jeg beundrer i øvrigt hvor mobil Dronningen er, stedse i Besøg paa Landet hos de store Godsbesiddere. —

Minister Gladstones Afgang har overrasket mig. Jeg vil haabe, at den ej vil virke skadelig paa vore Handels og Colonial Forhold og ønsker, at De maae kunne drage Nytte af samme til disses Forholds Forbedring /Sukkertolden?/. De underretter mig vel om Deres Anskuelser med Hensyn til det personelle ved denne partielle Minister Forandring. —

Selv kan jeg meddele Dem gode Tidender om mit Helbred. Det spændte Forhold mellem Danmark og Hertugdømmerne volder mig mange Bekymringer som Tiden og en til rette Tid udtalt fast Villie forhaabentligen vil jevne. Ussings Forslag har bragt Schl. Holsteinerne i Harnisk og til at yttre, hvad de egentligen mene, det er bedre end Falskhed i Ord og Handling. Dirckings Bog er tien-

lig til at rokke en fattet Anskuelse, men i øvrigt kan jeg ikke bifalde hans Anskuelse i eet og alt. —

 Kiøbenhavn, d. 11. Febr. 1845.

Efterskrift: Det er mig kiert at De er tilfreds med B i e l k e som fungerende Legations Secretair. —

54.

Kiøbenhavn, d. 1. Maj 1845.

Kiere Greve! Jeg har i dag modtaget Deres Skrivelse af 25^e April med den gode Tidende om Tractaten med Marocco's Afslutning og Gen. Consul Carstensens Ankomst til Engeland, og faa Timer efter Modtagelsen af denne kierkomne Meddelelse ankrede Dampskibet Hekla med Gen. Cons. Carstensen ombord her paa Rheden efter 4 Dages heldige Fart fra Southhampton. — Det er vist nok meget glædeligt at see dette Anliggende saa heldigen tilendebragt, og de betydelige Udgivter for Øjeblikket ville snart indvindes ved de aarlige Bespareser, jeg er i øvrigt af den Meening, at naar Presenterne ifølge Tractaten betaales til Afslutnings Dagen, kunne vi med føje spare den extraordinaire Present, som Maroccanerne ej have betinget sig, hvorimod man maae være mere rundhaandet med Foræringerne til de vedkommende Embedsmænd. Jeg veed, at Gh. L. Rd. Carstensen har anmodet Dem om at sondere Lord Aberdeen om hans Formening, hvorimod det engelske Cabinet holder meget paa den extraordinaire Presents Betaling, og jeg forventer Deres Beretning til Departementet snarest mueligen afsendt.

Efterretning er ogsaa indkommet om det med det engelske ostindiske Compagnie afsluttede Salg af Tranquebar og Serampore for 1250000 Lois Rupier, omtrent 1100000 Rgbd., hvilket, naar man engang havde bestemt sig til Salget, er en fordeelagtig Handel. Etr. Hansen, som har sluttet den, er nu rejst til China for at knytte Handels Forbindelser og designere Consuler i Havnene sammesteds. Saasart mulig kunde jeg ønske at sende et Krigsskib til disse Farvande, hvilket dog bliver mellem os.

 Vedlagt remitterer jeg Dem Minister Bunsens Brev (af hvilket jeg har taget Kopie) og i Anledning af hvilket jeg længe har villet tilskrive Dem. De kiender min Anskuelse, at en Tilslutning til Told Forbundet er at opgive sin Selvtændighed, og for Danmark kunde den Betænelighed endnu komme til, at denne Stat med sin Flode vilde være den eeneste udsatte Sømagt/ blandt Forbundsstaterne/, hvis Forbundet geraadede i Krig med en Sø Magt. Jeg giver de Hrr. Gesandtere selv at betænke, om ikke Englands Jalousie mod Told

Forbundet i Tidernes Løb kunde fremkalde Conflicter, som Danmark da nærmest kom til at bøde for, siden vi vilde være for svage til at afbøde dem. — Det samme kunde ogsaa tænkes mod Rusland. — I hvorvidt Forviklingen om Hertugdømmerne og om Sundtolden kunde udjevnes ved en saadan Anslutning, vil jeg lade staae ved sit Værd, men hvad den sidste angaaer, kunde Forbundsstaterne mueligen i Tiden ønske deres Quota af denne Toldindtægt, og i ald Fald er det ej sandsynligt, at Preussen vilde berolige sig over dens Betaling fordi den tilflød en Forbundsstat. Om denne Sag er nu alt roeligt, men det er maaskee Vindstille førend Stormen. Mit Ønske er altid lige levende at træde i Underhandling med Preussen om Handels og Skibsfarts Tractatens Fornyelse /men Baron Schoultz-Ascheraden synes ikke at have nogen Instruction i saa Henseende/. Af saadan Underhandling kunde mere fremgaae, ogsaa hvad Forholdene til Told Forbundet angaaer, og De har gjort ret i, i Deres Svar Skrivelse som jeg i det hele billiger at gientage Ytringen om min Beredvillighed at underhandle med alle vedkommende Magter om Sundtoldens Afløsning mod fuldkommen Erstatning. —

Vi faae nu see Tingene noget an, men jeg formoder at der ved Kongen af Preussens forventede Besøg vil være Anledning til nærmere at omtale disse Gienstande, som en venskabelig retsindig Stemning de part et d'autre kan fremme. Minister Bunsen vil De forsikre om min Højagtelse og Tillid.

55.

Kiere Greve! Ministeren for de udenrigske Sager vil have tilskrevet Dem om en bevilget Permission til Føhr i den Tid, Dronningen og Hendes Ministre ere fraværende. Mit Ønske er som sædvanlig, at samles med Dem der i nogle Uger; jeg bliver der fra den første Uge i August til den første Uge i September i fire Uger, og De vil ej omtvivle, hvor kiert det vil være mig, at see Dem der. — Saa usandsynligt det end er, at jeg i den Mellemtid skulde komme i contact med Dronningen af Engeland, som besøger Tydskland, saa finder jeg det dog raadeligst, at de medtager Dress en consequence, ogsaa for det Tilfælde, at jeg lod Hende complimentere ved Dem. — — — — — Kongen af Preussens Besøg har voldet mig megen Tilfredsstillelse, og jeg har ikke ladet Lejligheden ubenyttet for at indlede Underhandlinger om en Handels- og Skibsfarts-Tractat, hvilket modtoges med kiendelig Tilfredshed /i Forventning af hvad der kan følge paa/. — Mundtlig har man ej omtalt Favoritprojectet, men vel skriftlig bagefter og jeg har svaret undvigende, men ej afvisende, at vor Stilling ej var gandske den samme som Tydsklands, at vi vilde være Forposten mod enhver fjendtlig sindet Sø-

magt, at vor Politik derfor maatte være ejendommelig men at dette ej udelukkede Tractater og Forbund. —

Et Besøg af Stor-Hertugen af Meklenborg Schwerin har ligeledes været mig behageligt. Begge have med Interesse giort sig bekendt med alt seeværdigt her paa Stedet og glædet sig ved vore skønne Bøgeskove, sidstnævnte havde bedre Tid (omtrent 12 Dage.)

De veed at det er brusten for K o s s, det burde have været forekommet. Brockdorff kommer vist til at være i længere Tid Chargé d’Affaires sammesteds. De veed jeg har betænkt ham med Kammerherre Nøglen. —

Nu vil jeg ønske, at ingen Forhindring forhæler den Fornøjelse det skal være mig at samles med min gamle Ven.

Sorgenfri, d. 17. Juli 1845.

56.

Sorgenfri, d. 16. Octbr. 1845.

— — — — —
 — — — Hvad De meddeler til Berigtigelse af de Rygter, der ere gaaede om Dronningens Ophold ved Rhinen, have meget interesseret mig. De veed, at jeg har havt megen Satisfaction af min Rejse i Holsteen af mit Besøg i Hamborg. De vil ogsaa vide, at jeg i Kiel har udtalt mig om Forholdene til Universitetets Rector og Decani, hovedsageligen »at jeg misbilligede den separatistiske Tendenz, der udgik fra de juridiske Professorer ved Universitetet, at jeg ej erkendte eller taalte nogen særskildt Stat Schlesvig-Holstein, men at man ikke heller maatte tiltroe mig den Dumhed at ville incorporere Hertugdømmerne i det egentlige Danmark« — Disse Ord have gienlydt vidt, og Universitetets Professorer har i en Adresse villet frælægge sig ald separatistisk Tendenz. —

Den sørgelige Nyhed, De omtaler, indskrænker sig til at Kronprindsessen ikke tiltroe sig Sundhed og Legemsstyrke nok til at opfylde sin Bestemmelse og er beredt til ethvert Offer for Landets Vel — men Kronprindsen vil ikke vide af saadant Offer at sige, han holder virkelig af Hende og jeg har derfor betydet Hende, med hans Villie, at Hun maatte see Foraaret i møde, om Hendes Sundhed da tillod Hende at vende tilbage, som jeg vist haabede. — Hendes Brev fra Strelitz modtog jeg i Meldorff, efter at Ægir havde ventet 14 Dage paa Hendes Ankomst i Kiel. I Altona kom Kamj. Hedemann for at berette mig om Hendes Helbreds Tilstand og Kamh. V. Oxholm rejste igiennem, sendt af Kronprindsen. Han har været meget ulykkelig og foruroliget, har ogsaa yttret det samme som til Dem i Scotland, men er nu fattet og seer Udviklingen imøde i det Haab, at Prindsessen vinder Kræfter og Sielsstyrke. Han beskief-

tiger sig nu med Inspectionsrejserne i sit Gouvernement og vinder Alles fortiente Deeltagelse og Kierlighed. —

Meget interessant og vigtig er Deres Meddelelse i Brev af 7^e Octb. Det er Tractaten af Zarsko Zelo af 1773? Det kommer an paa, hvad Ruslands Pretensioner angaaer, denne skal jeg sende Dem eller angive Dem, hvor De kan finde den. Det er mig en stor Beroligelse, at Lord Aberdeen med saa megen Iver beskieftiger sig med vore Anliggender og som det synes gandske i vor Interesse. —

Ved den Forhandling der har fundet sted med Preussen, ved Gh. St. M. Gr. R. Criminil og Minister Bodelschwingh og som hører til Underhandling om Fornyelsen af en Handels Tractat, er blandt de faae Concessioner i Sund Toldtarifen ogsaa nævnet raa Bomulds Nedsættelse fra 18 til 10 Styver pr. 100 $\mathring{r}$. Dette er saare billigt, men man har frygtet for at Engeland som har opnaaet Nedsættelsen af Tolden paa Tvist, vilde synes ilde om denne Forandring. Jeg har imidlertid ikke troet, at Engeland kunde andet end finde hiin Nedsættelse billig. Imidlertid vil De faae Deres Instructioner i saa Henseende, men det skader ej, at De kan føle Dem for forinden. —

Gen. Maj. Scholten ville De hilse fra mig, og sige ham, at det skulde, i ald Fald, være mig kiert, at see ham her. — Hvad jeg har meddeelt Dem i dette Brev er allene for Dem, et Bevis paa den Fortrolighed, som gerne ydes Dem, kiere Greve, af Deres Ven

Christian R.

57.

— — — Ved Parlamentets tidligere Sammentrædelse vil det afgjøres, om Irlands Nød vil udfordre frie Korn Indførsel, i det mindste til dette Land, i ald Fald er det et velsignet Aar for Danmarks Korn Udførsel efter en riig Høst. Kartoflerne fordærves ogsaa hos os og dyr Tid eller høje Priser kan forventes, men den Fattige vil aldrig savne Brød i vort af Forsynet velsignede Land. — — —

Kiøbenhavn, d. 26. Novbr. 1845.

58.

Kiere Greve! Deres Brev af 21^e Decbr. f. A. har meget interesseret mig, idet det indeholdt Bekræftelse paa den vigtige Avisnyhed at Whig Partiet ej havde kunnet danne et Ministerium, men at saadant igien var overdraget Sir Robert Peel. Dette Udfald af den stedfundne ministerielle Crisis maae meget styrke den nuværende Regiering, som med faae Undtagelser jo vedbliver. Visse Concessioner med Hensyn til Kornlovene maae vistnok indrømmes, men den fri Indførsel vil endnu udsættes. Hvad der er det vigtigste, det nuværende Ministerium vil betrygge Freden i Europa og man maae

haabe, at Americanerne ikke ere saa afsindige at fremkalde Krig formedelst Oregon Gebetet, som vist ej er en Krig værd.

Jeg var gandske sikker paa, at De med Forsigtighed passiv saae Begivenhederne i møde. — Jeg vidste, at De vilde staae Dem godt med L. Palmerston og L. Russel, men at De ej compromitterede Deres gode Stilling til L. Aberdeen, og denne vil udentvivel skønne paa denne Conduite. —

Ønskeligt var det nu, at De ved at handle med de samme Embedsmænd som hidtil, kunde fremme vor Post Convention. — Den Omstændighed, at tvende Poster ere landsatte i Glückstadt og derfra have benyttet Jernbanen til Hamburg, vil kunne giøres gieldende for hiin Conventions Afslutning og for Eftergivelsen af de 1000 L. St., som der er ingen Grund til at betale, naar Posterne selv søge vore Havne. Denne Eftergivelse maae altid være en Hoved Betingelse ved vor Underhandling, og vedkommende maae ej troe, at vi give efter i denne Post, — naar vi ellers indrømme dem Fordele. —

Legationsraad, Kamjkr. Bülow som overbringer Dem dette, medbringer yderligere Underretninger om dette for os interessante Anliggende. — Han vil mundtliggen meddele Dem adskilligt.

Det vil være mig magtpaaliggende, naar De kan erfare mere end vi vide om hiin remuante Gesandts Færd, som De bedømmer gandske rigtigt. — Det har interesseret mig at bemærke hvorledes v. d. Weyer er optraadt i de Belgiske Kamre; ved sin Fasthed og Dygtighed har han vundet og befæstet betydeligt den nu bestaaende Regiering.

Presenten til S. Drummond Hay besørger De altsaa med Tilgivt af de fornødne LSt. —

General Consul Carstensen faaer Posten i Norge, hans Svigersøn Marcussen bliver i Tanger. —

 Kiøbhvn., d. 2. Jan. 1846.

— — — — Med Legationsraad Bülow har jeg modtaget Deres Brev af 13^e Febr. og de Lithographier, som medfulgte, en fortreffelig Efterligning af den skønne Ræv og frygtelig skønne Jagtsener fra Indien. — Det er rystende at læse Beretningen om Engælændernes dyrekiøbte Sejre sammesteds; saa mange haabefulde Officerer ere bortrevne sammesteds. — General Gouverneuren synes at have viist sig fra en meget udmærket Side. —

Fra Corvetten »Galathea« haves meget gode Tidender, den forlod Ganges Floden d. 28. Decbr. — forud vare afgaaede Dampskibet »Ganges« og et Transportskib under dansk Flag til Penang, for derfra at søge Nicobar Øerne med chinesiske Arbejdere. — Bille

har underrettet det engelske Gouvernement i Calcutta om Expeditionen til Undersøgelse af Nicobar Øerne og yttret, at Dampskibet vilde efterlades paa Stationen for at sikre mod Sørøverier i denne vor Øgruppe. Den engelske Vice Gouverneur har svaret at Expeditionen til Nicobarernes Undersøgelse skulde finde ald den Bistand, som det engelsk ostindiske Compagnie kunde yde samme, men mundtlig har han og flere ladet forstaae, at Ejendomsretten ikkun erkjendtes ved en formelig Besiddelsestagelse og Besætning. Det vil nu vise sig, om den foretagende Undersøgelse vil gjøre Besættelsen af denne Øgruppe tilraadelig. —

Post Conventionen er endnu ikke refereret mig, men det glæder mig, at De har opnaaet at de 1000 L. St. ophøre — som overhovedet at De har mødt saa megen Beredvillighed fra Autoriteternes Side — jeg har sagt til Ministeren, at jeg gjerne vilde see Glückstadt nævnet i Conventionen, om det saa var ved at tilsige fri Transport af Posten til Altona, blot for at mærke Opmærksomhed paa dennes Pladses Vigtighed. —

De følger som jeg veed Parlaments Debatterne om Sir R. P e e l s store Foretagender med ufravendt Opmærksomhed, men De er ej gandske beroliget over Følgerne og over denne store Statsmands fortsatte Embedsvirksomhed. Maatte det lykkes ham at sætte sine gennemgribende Mesurer igiennem til Held for Storbrittanien, og til Exempel for andre Lande, for saa vidt Forholdene ere lignende. — Hvor langt lykkeligere er vort Land som et Korn udførende, hvilket derfor vil have Fordeel af en stadig Afsætning til det engelske Marked. —

Den intricate Sag som De saa heldigen har talt om med L. A. er faldet ud til vor Gavn overalt, og alle Statsmænds Yttringer, incl. M. og N., er for Monarkiets Integritæt, og for at vore Anliggender maae afventes. — — —

Kiøbhvn., d. 4. Marts 1846.

Bernstorff, d. 28. Maj 1846.

— — — — Jeg medgiver disse Linier til en af vore dygtigste Forretningsmænd, General Krigs Commissair Viborg i Admiralitetet, som foretager en Rejse til Engeland nærmest for Sejldugs Fabricationen, men han vil i dette tekniske Land være opmærksom paa alle Forbedringer og Opfindelser, som kan have Indflydelse paa Marinen, navnlig hvad Dokkene angaaer og saa meget andet, hvori Engeland er forud for andre Lande. — Jeg behøver ikke at anbefale ham til Deres velvillige Omsorg, da De har det Lov paa sig at enhver Landsmand, der ikke gjør sig ufortjent dertil, i Dem

finder den meest forekommende Beskytter og Hielper, gandske som jeg venter det af min Gesandt. —

At det maae gaae Dem godt i den vigtige, men dyre Stilling i det kostbare London er et Ønske, som jeg altid gjør for Dem, og derfor har det glædet mig dobbelt at erfare, af et af Deres foregaaende Breve, at mine gode Ønsker for Dem opfyldes, og at De ogsaa i pecuniair Henseende kommer godt ud af det i England. Af stor Interesse for en Mand, der tænker sundt om Forholdene, maae dette Ophold være, saaledes i denne Tid de friere Handelsloves Kamp mod Monopolisterne. — Den vil være haard i Over Huset om end Nødvendigheden byder Tory Partiet at give efter. Det vilde være meget at beklage, om Sir Robert Peel skulde gjøre Alvor af at trække sig tilbage, men det kan ikke nægtes, at hans Stilling er saare vanskelig, da det jo egentligen er ved Whig Partiets Stemmer, at han maae sætte sine Lov Forslag igiennem. —

Med glad Forventning seer jeg Post Conventiøns Afslutning i møde, det er glædeligt at spare en aarlig Udgivt af 1000 L. St., det er mig kiert at kunne komme den engelske Regierings Ønske om Porto Nedsættelse i møde. — At Glückstadt nævnes, sætter jeg Priis paa formedelst den derved erkjendte Vigtighed som denne Plads kan have for Post Forbindelsen (og Handels Forbindelsen).

Skibsfarts Tractaten med Preussen er nu afsluttet og underskrevet d. 26. af Grev Criminil og Bar. Schoulz Ascheraden, /tænk Dem hans vigtige Mine/. Ministeren tilskriver Dem derom, officielement, Tractaten af 1818 fornyes, og Sund Tarifen af 1842 erkjendes (under 16. d. M. er fra 1. Juni af at regne nogle Nedsættelser skeete i denne, nemlig i Spirituosa og Sukker 1 Styver, raat Bomuld 9 St.), denne sidste Nedsættelse kunde maaskee være England mindre behagelig, med Hensyn til Tvist Tolden, men det vil paa den anden Side erkjendes, at det var altfor urimeligt, at raat Bomuld betalte mere Sundtold end Tvist, nemlig 18 St. imod 12, og var det end en Christianopelsk Artikkel, som man i 1842 ej vilde røre ved, saa kan en Nedsættelse, som man gjør af egen Drift, ej udlægges til Skade for denne Tarifs øvrige Gyldighed. — Forhandlingerne om denne Skibsfarts Tractat, som dreves saa heldigen i afvigte Aars September Maaned, forhaledes senere ved den preussiske Regierings nye Forslag, meest om Quarantaine Behandlingen i Sundet, og har derfor ikke kunnet tilendebringes førend nu. —

Det vil udentvivel have gefaldt ved det engelske Hof, at jeg benyttede Anledningen til af Hiertet at lykønske Kong Louis Philippe til ogsaa at sende ham Elephant Ordenen/ hvorom jeg venter Deres Yttringer/, hvorved jeg er kommet paa den Fod med denne udmærkede Regent, som jeg længe har ønsket at være, da

jeg bærer stor Højagtelse og Venskab for ham. — Det eeneste vanskelige var at det kunde misforstaaes som en politisk Demonstration, sat i Forbindelse med B.s Sendelse, som vi og alle Magter have desavoueret som aldeles ubetimelig, og virkelig har denne Intrigant villet benytte det til selv at sendes med Kongens Svar Skrivelse, men dér har vor lille Chargé d’Affaires brugt sig, og det er lykkedes ham at forekomme hiin Sendelse, hvilken som jeg hører, er overdraget til Hertug De Cazes, hvilket synes meget passende. — Mueligen vi derved bliver gandske fri for hiin incommode Person. — Jeg troer intet Øjeblik kunde være bedre valgt end dette til at sende Ordenen, og nu vil jeg med det første sende den til Kong Leopold, som jeg længe har tiltænkt den. — — —

61.

— — — — —
 Med Deeltagelse vil De have læst mit aabne Brev om Successionen i Schlesvig og dermed i Forbindelse die Eröfnung til den holstenske Ständer Forsamling. Derved er det schlesvig holstenske Parti kuert, men det vil vist lydeligen klage og protestere og maae de mødes med Kraft. —

I Roskilde er et Andragende af O. L e h m a n n, som atter, mod min Erindring i Kundgiørelsen, blandede sig i Holsteens Anliggende og fordrede en fri Forfatning, afvist. —

Sorgenfri, d. 23. Juni 1846.

62.

— — — — —
 Det er mig saare kiert, at Post Conventionen er ratificeret og kan træde i Kraft den 1. Octbr. — Det er en uheldig Stierne for Dem, at den britiske Regiering ej modtager eller giver Ordener ved saadan Lejlighed, men jeg troer De trøster Dem derover. At Sukker Billen er gaaet igiennem, er vist til Gavn for de dansk vestindiske Øer, og hvad vi i flere Aar havde ønsket at opnaae. —

Jeg kan ikke noksom sige Dem, hvor megen Værd jeg sætter paa Times’ gode Sindelag mod Os, og den Maade, hvorpaa vore Anliggender omtales i denne meget læste Tidende. — Kunde man selv med Penge Opofrelse, sikre sig denne i den offentlige Mening gieldende Bundsforvandte, jeg vilde ansee dem vel anvendte. Saa meget bedre er det, naar det samme opnaaes uden Penge, men De har dog vist Midler til at tilkiendegive Vedkommende Deres Paaskiønnelse i Deres Regierings Navn.

Kamjr. Bille i Hamborg skal sende Dem en under mine Øjne skrevet Artikkel om vore Forhold, hvilken især berigtiger Begreberne om Gesamtstat, at samme ej forudsætter Incorporation

eller for at Danmark vil fravriste Tyskland tvende Hertugdømmer, hvilket jo er det Foregivende, der exalterer Tydskerne mod os. Den viser, at Forholdet i det danske Monarkie, eller Gesamtstat er det samme som i Preussen eller Østerig, hvor i fornævnte Stat Kongeriget Preussen, som ej er Bundesstat, danner Monarkiet med de øvrige tydske Provindser i Østerig, Ungarn og Bøhmen m. m. danner den hele Kejserstat med de Østerigske Arvelande — saaledes ogsaa hos os Kongeriget Danmark og Hertugdømmerne. —

I Paris har man i Salonerne sagt, at det engelske Ministerium var mindre fordeelagtig stemt for vor Sag, men det har jeg aldeles ingen Grund til at troe. — De vil ved Departementet erfare, at Rusland har erklæret sig meget til Fordeel for det aabne Brev, erkjendt Schlesvigs Uadskillelighed fra Danmark /ogsaa ifølge Tract. af 1773/ og venter Andragende fra Os ang. Successionen i Holsten som kunde tage Hensyn paa Agnaternes/ af det gottorpske Huus/ formentlige Rettigheder og derfor sikre det danske Monarkies Integritæt; bedre Tidender kunde jeg ej ønske og Gh. St. Minister Grev Reventlow Criminil rejser om faae Dage til St. Petersburg for at aabne disse Underhandlinger og treffe Aftale med Canzleren om, hvorledes disse Fyrster /den oldenborgske Linie/ kan affindes. —

Det gjelder nu, naar denne Sendelse, som det vil skee, officiel meddeles Lord Palmerston, at sørge for, at han ej deraf tager nogen Ombrage, fordi det gjelder Rusland, men det er let at vise ham, at det her ifølge Tractaterne er et Familie-Anliggende der skal ordnes. Rusland som Chef for Huset Gottorp er Garant for Opfyldelsen af Tractaten af 1773, der kun omtaler Successionens males. Herpaa kan Hertugen af Oldenburg grunde den Protest, han har afgivet, skjøndt jeg som bekjendt ej har yttret noget bestemt om Successionen i Holsten, og denne Gienstand er det, som Rusland er den nærmeste til at mægle. I øvrigt har Kejseren allerede betydet Hertugen af Oldenburg, at han ingen Pretensioner havde paa Schlesvig.

Geh. St. Min. Criminil er udholdende ved den retfærdige Sag jeg forfægter; alle andre Schl. Holsteinere komme nu ud af Rævehulen og trækker sig tilbage, da deres imaginaire Stat, som de hidtil have tient, er sprængt. —

Saaledes har Cancellie Præsident Grev Reventlouw Criminil, som i øvrigt har vist sig som en loyal Mand i sin vanskelige Stilling som Commissarius ved Stænder Forsamlingen i Itzehoe, begiert sin Afsked, ligeledes Gesandten Gr. E. Reventlau i Berlin /som længe havde søgt om samme/ og Gesandten G. Ranzau i St. Petersburg. — Tre Reventlouer ere entledigede som Virilstemme førende, fordi de have svigtet deres Kald, /De bemærker at jeg skriver alle disse Navne med u/ — Geh. Confd. Bülow — Amtmand G. Brockdorff, der har viist sig som en Nathue ved For-

samlingen i Neumünster, er afskediget, og de tvende Advocater, som have fremkaldt Adressen, sat under Tiltale. —

At Statholderen har taget sin Afskeed veed De, dog tilføjer jeg gierne, at vi skildtes som Venner, og Hertugen af Glücksburg er løbet med. —

Det ere vanskelige Tider, men Folkets Stemning er ikke fordærvet, uagtet den vist bearbejdes af Advocaterne saa meget som mueligt. —

Jeg agter uden at ændse disse Machinationer at rejse til Plöen d. 10.—12. over Schlesvig og Rendsborg og Neumünster og siden d. 29. Sept. at bivaane Troppe Samlingen ved Lockstædt nær Kellinghusen, Gud vil være med mig i mit Kald. — — — — —

Vyk, d. 21. Aug. 1846.

Efterskrift: Desværre er det nu kommet dertil at Skilsmisse underhandles i Strelitz ved Gesandten Gr. C. Moltke. Alle Forestillinger sammesteds have været frugtesløse.

Margen: Jeg sender Dem Artiklen, og den kunde maaske finde Plads i Times.

63.

Kiøbenhavn, d. 28. Decbr. 1846.

— — — — —
Hvad De skriver mig om de engelske Statsmænds Stemning i vore Anliggender, har meget interesseret mig. Det er saare vigtigt, at L. Palmerston ikke indtages mod os, navnlig af Bunsen. Lige vigtigt kan det for Fremtiden være at holde L. Aberdeen i den vanlige gode Stemning mod os. Den muelige Minister Canning erindrer jeg ikke at være blandt de muelige Efterfølgere af Palmerston. —

At De holder Dem til von Rannow, er vist meget rigtigt. — Med Bunsen er vist intet at udrette. Preussen cajolerer den tyske radicale Stemning mod os, men paa Kongens Venskab stoler jeg ikke destomindre. —

Vore Anliggender ere traadte noget i Baggrunden og jeg troer det klogt at lade Tiden raade. Jeg forbereder imidlertid de fornødne Ouverturer til de store Magter om Successionen i Holsten, men forhaster mig ej dermed.

Udfaldet af den schlesvigske Stænderforsamling er sørgeligt, men samme har blottet det statsopløsende Parties Planer og Hertugens Intriguer. De skulle vorde uvirksomme, men imidlertid fremmes ej de Lov Forslag, der ere af Vigtighed for Landet. For at fremtvinge disse havde Commiss. Befaling til strængt at overholde Lov Bestemmelserne om Forretningsgangen. Mit Rescript ved Stæn-

dernes Ophævelse tilkiendegiver dette tilstrækkeligen. — Desværre forestaae nu de nye Valg til Stænderne, de ville blive foretagne under det schl. holst. Parties Indflydelse og altsaa slette. — Vi forstaae ej at lede Valg og due altsaa ikke til nogen constitutionel Forfatning, hvor disse ere Hovedsagen. — Dog Folket kommer nok til Besindelse, naar Regieringen viser Fasthed og Consequence. —

En Oversættelse af et interessant historisk Skrift af Prof. Molbech sender jeg Dem, det kan være Dem nyttigt.

 Efterskrift: Kronprindsen finder sig med Roelighed og Resignation i sin Modgang. Gud give at Lykke kunde fremspire der af, jeg troer det klogt ej at overiile noget i denne Sag.

64.

 Hvad De har meddeelt mig om den heldige Modtagelse De har nydt hos Dronningen og om den Interesse, hun har viist for mig og for min Søn, har meget glædet mig. Det vil være mig kiert, naar De ved saadan given Lejlighed, ogsaa i Samtale med Hertuginde af Kent, vil forsikre denne om det uforandrede Venskab, som Dronningen bærer for Hende — og hvor levende Dronningen omfatter Hds. brittiske Majestæts elskværdige Børn i Hendes Bønner og Ønsker. Skulde De kunne erholde Afbildninger af disse /i Kobber eller Littogr./ modtager jeg dem gjerne. — Man har igien kaldt Efterretningen om Dronningens Svangerskab, men i aldfald er det vel kun udsat.

Det er mig meget kiert at De er paa en saa venskabelig Fod med Lord Palmerston, der jo heller aldrig har ladet sig henrive af ondt Lune mod os; men det er vist ligesaa klogt at holde sig gode Venner med Lord Aberdeen, og hvad De, i en Depeche har yttret om hans Yttringer til Fordeel for vor Sag, har meget bestyrket min Overbeviisning om denne Statsmands Upartiskhed og uhildede Omdømme.

Det har voldet mig megen Tilfredshed at kunne læse en saa fordeelagtig Artikkel som den »Times« sidstleden indeholdt, den er optaget i vore Blade. —

I øvrigt er det udentvivl gandske ønskeligt, at de Schl. Holsteinske Anliggender ere traadte noget i Baggrunden, overskyggede af andre vigtigere, navnlig de preussiske. Kongen af Preussens Tale, som staaer der som et mageløst Exempel paa Talegave og Selvtillid, har overalt gjort stor Virkning, men er blevet meget forskiellig opfattet, mindst vel i constitutionelle Stater og i liberale Blade /yderst træffende synes mig Journal des Debats har yttret sig/. Forholdet mellem Kongen og Stænderne er iøvrigt meget forbedret, siden han

med saamegen Maadehold har besvaret den modificerede Adresse, saa at det er at formode, at Forhandlingerne ville tilendebringes med Roelighed. Hvorledes Majoritæterne virke, har ellers Beslutningen om Udførselsforbudet paa Kartoffler, saavel som Forbudet at brænde Brændeviin af Korn og Kartoffler viist. Uanset den liden Nytte af disse Forbud, nu da der saa at sige ingen Kartoffler og kun lidet Korn er i Landet, har man hyldet den offentlige Mening. Ogsaa hos os have mange Stemmer hævet sig for lignende Forbud og navnlig mod Korn Udførsel, men Gen. Toldkamret og Geh. Statsraadet har, jeg tør sige med Englands fri Handels Politik for Øje, stedse fra raadet disse Indgreb i Handel og Industrie, og vi møde den herskende Dyrtid ved Lettelser i Told og Skibsafgifter, naar Korn tilføres og med directe Penge Understøttelse til de trængende Kiøbstad Indvaanere, i Danmark navnlig ved Eftergivelse eller Tilbagebetaling af Consumtionen paa Korn og Meel. Handelsstanden er opfordret til at sørge for Tilførsel /fra de russiske Havne/ og af Floden overlades Skibe til Befragtning. Saaledes afgaaer en Fregat, equiperet en flutte, til Petersborg for at afhente et Parti her solgt Rugmeel/ 130000 L. $\mathcal{R}$ /. Jeg haaber nok, at vi overstaae denne vanskelige Tid uden Uorden formedelst Brødmangel, hvilken iøvrigt som en slem Syge nok kunde gieste os ligesom de tydske Stæder; og aldrig vil vi glemme, hvor lykkeligt og riigt et Kornland Danmark er, hvor lykkelige dets Indvaanere imod saa mange andre haardt hiemsøgte Lande. Gruelig maae Tilstanden være i Irland og Gud bevare Europa for et uheldigt Høst Aar! Det er ej at afsee, hvilke Ulykker der da vilde ramme de fleste Lande. I aar allerede have vi betalt Lærepenge, der ej bør være tabte for os.

De vil have bemærket mit afvisende Svar til Ridderskabet, efter at S. H. L. Cancellie i en vel udarbejdet Forestilling havde viist denne Corporations Incompetence til at fremstaae som Hertugdømmernes Representanter. —

Forsamlinger have i disse Dage fundet sted for at eenes om hvad de videre skulde foretage sig. — Mange ønske de foretagne Skridt ugiordte og at kunne nærme sig til Regieringen; jeg har ladet enkelte forstaae, at jeg vilde behandle dem individuelt efter enhvers Opførsel imod mig. Iøvrigt er der mere Ro i Gemytterne, og den almindelige Dyrtid og Mangel beskieftiger alle Communer udelukkende. — I de offentlige Blade, navnlig H. Corresp., læses upartiske Artikler. —

Valgene ere iøvrigt faldne saa slet ud som mueligt med Undtagelse af det dansktalende Schlesvig og Flensborg, og det er en vigtig Beslutning, der foreligger, hvem Regieringen vil formene at møde af de slet sindede Embedsmænd og Advocater som ere valgte.

Det vil interessere mig at vide, hvorledes De har hiulpen Lieutn. Melsted, og især om De har sørget for, at han ej vender tilbage til de danske Stater. Kun under den Betingelse nyder han aarlig Understøttelse, de 40 L. St. som anvistes ham for i aar. Jeg frygter for han har narret Dem ved sine Løfter eller Forsikringer om et bedre Forhold. Han er en Løgner og Bedrager, og derfor, som ogsaa fordi han koster mange Penge, vil jeg holde ham langt borte. — Jeg anseer ham ikke for noget slet Menneske, men han er usund og upaalidelig. De skriver mig nok nærmere om dette Anliggende. —

— — — — —
 Kiøbhvn., d. 6. Maj 1847.

Efterskrift: Kronprindsen er her for Tiden, vel befindende. Endnu tør jeg ej trænge paa nogen nye Forbindelse. Han foretager et Besøg i Stockholm i de sidste Dage af Juni. Bille er fortreffelig paa den Post.

65.

Vyk paa Føhr, d. 5. Aug. 1847.

— — — — Jeg befinder mig nu paa Føhr siden den 31. i forrige Maaned og ville ønske at see Dem her, som sædvanlig, dog har jeg havt Betæneligheder ved at gientage min Anmodning, da jeg, som De veed, ej er eene her, men med Dronningen og det talrige Følge som for tre Aar siden. — Skulde De nu heri og i den ønskede Udjevning af visse Vanskeligheder som jeg ej ubetinget kan tilsige, finde Anledning til hellere ikke at komme hertil i a a r, har jeg ikke villet sætte Dem i nogen Forlegenhed i Henseende til Bestemmelsen, om De skulde foretage Rejsen eller ikke — men De veed, hvor gierne jeg seer Dem her, og skulde De ej have nogen Betænelighed ved at komme herover, navnlig naar De ej havde udtalt nogen Hensigt til et længere Ophold i Danmark med Familie, saa betænk Dem ej længe, men kom strax. — De skal vorde modtaget af mig med aabne Arme, med vante Venskab, som De fortjener det af mig. Jeg bliver her til ind i de første Dage af September, saa at Tiden ej vil mangle til en saadan hastig Tour til Elbens Bredder og derfra til Wyk. — Hvormeget kunde vi ej tale om og drøfte ved vores Morgenpromenade paa Wyks lange Linie! — De vilde finde mig velbefindende, idet Opholdet her, den større Roe, Søluften og fremfor alt de fortreffelige Bade ere saare velgjørende for mig.

— — — — —
 Som enhver Dansk, der søger Deres Vejledning og Bistand, maae glæde sig ved at finde Dem paa den Post, De beklæder, saa vil Etr. Frank og Kamjkr. Eckard vist sande disse mine Ord, og Digteren Andersen har Aarsag til at takke Dem. Denne ville De sige til, hvis han endnu er i Engeland, at jeg har fornøjet mig meget

ved at modtage Brev fra ham og erfare, hvor godt det gaer ham, og at han overalt finder Paaskiønnelse. — De ville ligeledes yttre for den franske Maler Gudin, hvor kier hans Erindring var mig, og sige ham, at det skønne Malerie, jeg havde acquireret af hans Haand, prydede Dronningens Gemak paa Bernstorff og havde tient til Efterligning for flere af vore Kunstnere.

66.

[Udtaler Beklagelse over alligevel ikke at se Greven paa Før].
— — — — — Bille kommer i disse Dage hertil for at berette om sin interessante Sendelse. —

Angaaende Mag. Thomsens Arbejder i Archiverne, i Særdelshed om Englands Garantie 1720 for Schlesvigs Besiddelse, veed jeg intet bedre, end han vedbliver disse, og vil jeg gierne bemyndige Dem til giennem Hambrø at lade ham udbetale en forøget Rejseunderstøttelse af indtil 100 L. St., hvilke da skulde vorde Hambro erstattede giennem Bureauet for udenlandske Betalinger. Jeg paa-skønner Mag. Thomsens patriotiske Virksomhed og har, hvad Grev Bouillé angaaer, viist min Erkiendtlighed ved at tilstille ham Comd. Korset. --

— — — — — Digteren Andersen skal jo i Skotland være kaldet til Dronningens Opholdssted? Veed De noget herom. —

Endnu maae jeg give Dem samme Instruction som er givet Gesandten Grev Moltke i Paris for det Tilfælde, at Hertugen af S. H. S. Glücksburg og hans Broder Pr. Wilhelm, Major i Østerrigsk Tieneste, komme til Engeland, som Hensigten er i Enden af September Maaned. Hvis Hertugen melder sig hos Dem, sørger De for hans Anmeldelse ved Hoffet, hvor De præsenterer ham. Uagtet hvad der ifior er passeret, ophører han ikke at være min Undersaat, og naar han som saadan henvender sig til min Gesandt, maae han ikke savne Beskyttelse og Bistand. Skulde han derimod, ilde raadet, vælge en anden Vej og ville optræde selvstændigt eller med Broderen under den østerrigske Ambassadeurs Vinger, da tager De ej Notice af ham /men da skulde det ogsaa glæde mig, om de engelske Ministre eller Hoffet lod ham føle det urigtige i saadan Fremgangsmaade og overhovedet ej indlude sig om Politik med ham/.

— — — — Iøvrigt gjelder ogsaa denne Instruction, hvis nogen Sinde nogen af det augustenburgske Huus besøgte England. — — —

Vyk, d. 21. Aug. 1847.

Anmærkninger.

Side:

3. **Bech**: Henrik Henrichsen Bech (1799—1863), Zoolog, Insp. ved Prins Christians partikulære Konkyliiekabinet, 1840—48 ved Kong Christian VIII's zoologiske Samling.
4. **Schimmelmänn**: Joseph Frederik Carl Greve Schimmelmänn (1787—1833), Hofjægermester. — **Reventlow**: Heinrich Greve Reventlow til Wittenberg (1796—1841), 1831 Amtmand i Flensborg. — **Holstein**: Heinrich Christopher Greve Holstein til Waterneverstorf (1786—1842). — **Kronstern**: Gabriel Friedrich August Schreiber von Cronstern til Nehnten (1783—1869). — **Hahn**: Friedrich Wilhelm Adolph Greve Hahn til Basedow († 1859). — **Overkammerherren**: A. W. Hauch.
5. **Prytz**: Johan Carl Peter Prytz (1789—1862), Kommandørkaptajn, brasiliansk Kontreadmiral, 1835 (6 Maj), Chargé d'affaires ad int. og Generalkonsul i Brasilien.
6. **Julia R.**: Grev Heinrich Reventlow (s. o.), ægtede 19 Juli 1831 Hofdame hos Dronning Caroline Amalie Comtesse Julie Rantzau, hun efterfulgtes af Baronesse Ottillia Christiane Adolphine Juul-Rysensteen. — **Ludvig**: Greve Ludvig Ditlev Reventlow (1780—1857). — Grev Christian Ditlev Reventlow (1775—1831) udgav 1831 til Minde om sin 1813 afdøde Hustru Benedicte f. von Qualen »Benedicte, Blicke und Bilder«. — **Schubarth**: Baron Herman Schubart (1756—1832), Generalhandelsintendant i de italienske Havne.
7. **Löwenstern**: Georg Heinrich Baron von Löwenstern (1786—1856), 1827 (3 Maj) Gesandt og Generalkonsul i Brasilien. — **Blome**: Adolf Frederik Blome (1798—1835), 1832 (11 Dec.) Gesandt i London. — **Koss**: Joseph Albrecht Friedrich Christoph von Koss (1787—1858), fra 1828 Legationssekretær i Paris, afløste først 1836 (1 Jan.) General Knud Frederik Juel (1766—1847) Gesandt i Paris, var stadig i Pengeforlegenhed. — **DalBorgo**: Olinto dal Borgo di Primo (1775—1836), Chargé d'affaires i Madrid. — **Grev Moltke**: Greve Carl Emil Moltke (1773—1858), Gesandt i London. — **Bernstorff**: Grev Joachim Frederik Bernstorff (1771—1835), Gesandt i Wien. — **Gr. Blome**: Greve Otto Blome (1795—1884), 1814—41 Gesandt i St. Petersburg. — **Juel**: Knud Frederik Juel (s. o.). — **Selbye**: Charles Borre Baron Selby (1778—1849), 1820—42 Gesandt i Haag. — **Einer**: Grev Reventlows ældre Broder Einar Ditlev Greve Reventlow (1788—1867). — **Neveu**: Ferdinand Otto Carl Lensgreve Reventlow (1805—75).
8. **Graah**: Wilhelm August Graah (1793—1863), Beskrivelse af hans Opdagerfærd: Undersøgelses Reise til Østkysten af Grønland (1832).
9. **Raadsig**: Johan Peter Raadsig (1806—82), Genremaler. — **Faria**: Antonio Candido de Faria, akkr. 1833—35 som Chargé d'Affaires for Dom Pedro. — **Palmella**: Pedro de Souza Holstein Hertug af Palmela (1781—1852), 1823 Premierminister i Portugal, 1825 Gesandt i London, 1827 Udenrigsminister, 1834 atter Premierminister.
10. **Carvalho**: José da Silva Carvalho (1782—1856), 1821—23 Justitsminister, understøttede Dom Pedro i Kampen mod Dom Miguel, 1832—36 atter Minister — **Coburg**: Prins Ferdinand af Sachsen-Coburg-Gotha (1816—85), formælet 9 April 1836 m. Dronning Maria II da Gloria af Portugal.
11. **Walden**: Charles Augustus Ellis Lord Howard af Walden and Seaford (1799—1868), 1833—41 Gesandt i Lissabon. — **Terceira**: Antonio José de Sousa, Hertug af Terceira (1792—1860), ledede med

Side:

- Saldanha Kontrarevolutionen 1846. — *Saldanha*: Juan Carlos d'Oliveira Hertug af Saldanha (1790—1876), se nærmere Eiclopedia (Erfasa), Madrid LIII, 193.
12. *Rodriguez*: Kommandør François Joseph Rodriguez, accr. 1836, 14 Juni, rapp. 1838, 23 Juli. — *Pignatelli*: vel den Prins Antonio Pignatelli-Ruffo, der 1823—27 var Chargé d'affaires for begge Kongeriger Italien i Kbhvn. — *Vogt*: Frederik Sigfred Vogt (1777—1855), Chargé d'affaires i Italien.
  13. *Vargas*: Edouard Romeo Greve Vargas-Bedemar (1770—1847), Mineralog, 1842 Dir. for naturhist. Museum.
  14. *Wynn*: Sir Henry Watkin William Wynn (1783—1856), 1824—53 storbritannisk Gesandt i Kbhvn.
  15. *Musingho*: Om Mousinho de Silveira se Olliveira Martins, Historia de Portugal, Lisboa 1901, II, 290 f.
  16. *En Søn*: Greve Christian Ditlev Frederik Vilhelm Ferdinand Reventlow til Ugerup, f. 29 Maj 1837, † 3 Okt. 1904.
  17. *Prins Carl*: Prins Carl af Preussen (1801—83), gift 1827 m. Prinsesse Marie af Sachsen-Weimar-Eisenach (1808—77). — *Storfyrsten*: Alexander (II) Nikolajewitsch (1818—81). — *Metternich*: Clemens Nepomuk Lothar Fyrste Metternich (1773—1859). — *Enke Kejserinden*: Marie Louise af Parma. — *Erkehertug Carl* (1771—1847), yngre Broder til Kejser Ferdinand III.
  18. *Prins Wasa*: Gustav Prins af Wasa (1799—1877). — *Kejserinden af Brasilien*: Amélie Prinsesse af Leuchtenberg (1829—73), gift m. Kejser Pedro I af Brasilien.
  19. *Prinsesse Maria*, af Meklenborg-Schwerin (1803—62), gift 1825 m. Hertug Georg af Sachsen-Altenburg, hvis Broder Hertug Joseph af Sachsen-Altenburg (1789—1868) havde Døtrene Alexandra (1818—1907), gift m. Kong Georg V af Hannover, og Prinsesse Therese (f. 1823). — *Prinsesse Augusta*: Augusta Wilhelmine Louise Prinsesse af Hessen-Cassel (1797—1889), gift m. Adolf Frederik Hertug af Cambridge. — *Storhertugen af Baden*. Storhertug Leopold af Baden (1790—1852), havde Datteren Alexandrine (1820—1904), gift 1842 m. Hertug Ernst II af Sachsen-Coburg-Gotha. — *Schaumburg-Lippe*: Fyrst Georg af Schaumburg-Lippe havde Døtrene Mathilde (1818—91), gift m. Hertug Eugen af Württemberg, Adelaide (1821—99), gift m. Hertug Frederik af Glücksborg, og *Ida* (1824—94).
  20. *Dewitz*: Otto Ludwig Christoph von Dewitz, meklenborg-strelitzsk Statsminister, blev 8 Dec. 1840 Stks. af Dbg.
  22. *Neumann*: Preussisk Generalltnt. August Wilhelm v. Neumann blev 18 Dec. 1840 Stks. af Dbg. — *Tümping*: Ludwig Carl Curt Friedrich Wilhelm Georg von Tümping, Kapt. i den preussiske Generalstab, blev 1841, 16 April R. af D. — *Prins Georg*: Georg August Ernst Prins af M.-Strelitz (1824—76). — *Grev Reventlou*: Grev Eugen Reventlou (1798—1885), fra 1828 Gesandt i Berlin. — *Liegnitz*: Augusta Prinsesse af Liegnitz (1770—1840), gift 1824 m. Kong Friedrich Wilhelm III af Preussen. — *Den forrige Konge af Holland*: Kong Vilhelm af Holland abdicerede 1840. — *Wittgenstein*: Prins Albert Sayn Wittgenstein Berleburg (1771—1851). — *Prinds Wilhelm senere Kejser Wilhelm I*, gift 1829 m. Prinsesse Augusta af Sachsen-Weimar. — Kong Frederik Wilhelm III af Preussen † 1840, var gift m. Prinsesse Louise af Meklenborg-Strelitz.
  23. *Anhalt-Dessau*: Hertug Leopold Friedrich af Anhalt-Dessau blev 15 Dec. 1840 Ridder af Elefanten. — *Irminger*: Carl Ludvig

Side:

- Christian Irminger (1802—88), Viceadmiral, Marineminister; fra 1832 Adj. hos Prins Frederik, blev 8 Dec. Dbmd. — **Prindsesse Marie**: Marie Frederikke Wilhelmine af Hessen-Cassel (1796—1880), gift m. Storhertug Georg af Meklenborg-Strelitz. — **Lord Aberdeen**: George Gordon Earl of Aberdeen (1784—1860), 1841—46 Udenrigsminister.
25. **Bunsen**: Christian Carl Josias von Bunsen (1791—1850), fra 1841 preussisk fast Sendemand i London; jvfr. Fanny v. Bunsen, Josias v. Bunsen II (1869), 269 ff. — **Prins Albert** af Coburg fik 20 Jan. Elefantordenen. — **Moncorvo**: Baron Torre de Moncorvo blev 15 Dec. 1841 Kmd. af Dbg. — **Mac Gregor**: François Coleman Mac-Gregor, storbritannisk Generalkonsul for Danmark og for Øresundet i Helsingør.
26. **Christian Winther**, Lærer for Prinsessen se N. Bøgh, Christian Winther I, S. 00. — **Prinsesse Lilli**: Prinsesse Caroline Louise (1818—42). — **Kabinetssekretær** Josias Feddersen † 26 Febr. 1841.
27. **22. Maj**: Kongens Bryllupsdag. — **Johnsen**: Vilhelm Ferdinand Johnsen (1788—1879), Departementschef i Finansministeriet, Geheimekonferensraad. — **Bille**: Christian Høyer Bille (1799—1844), Geheimekonferensraad, fra 1836 Ministerresident i Hamborg.
28. **Drenckhahn**: Christian Friedrich Anton von Drenckhahn, meklenborg-strelitzsk Amtshauptmann i Schönberg i Fyrstendømmet Ratzeburg. — **Frk. Oxholm**: Caroline Augusta Oxholm (1803—73), 1841 Hofdame hos Kronprinsessen, Søster til daværende Kammerherre, Hofchef hos Kronprinsen (1842—47) Valdemar Tully Oxholm (1805—76).
29. **Sick**: Julius Frederik Sick (1815—84), Kammerherre, Ministerresident, var Sekretær ved det Gesandtskab, der 1841 afgik til Strelitz i Anledning af Kronprinsens Formæling. — **Alexander Humboldt** blev 10 Juni 1841 Storkors. — **Bodin**: meklenborg-schwerinsk Generalmaj. Caspar Johan v. Boddien. — **Hedemann**: Adolph Otto Wilhelm Hedemann (1789—1849), Kammerherre (1841), Hofchef hos Kronprins Frederik.
30. **Blücher**: Gustav Frederik Carl Lensgreve Blücher-Altona (1798—1864), Hofchef. — **Förster**: Friedrich Christoph Förster (1791—1868), Historiker og Digter. — **Prinsesse Marie**: Prinsesse Marie af Meklenborg-Schwerin (1803—62), gift 1825 m. Hertug Georg af Sachsen-Altenburg. — **Prins Friderich**: Frederik Vilhelm Prins af Hessen-Cassel (1790—1876), Broder til Landgreve Vilhelm, Kongens Svoger. — **Hertug Gustav**: Frederik Vilhelm Gustav (1819—60), senere Storhertug af Meklenborg-Strelitz.
31. **Bernstorff**: Wilhelm Ludvig August von Bernstorff, meklenborg-strelitzsk Kammerherre og Regeringsraad, 1841 Kmd. af Dbg.
32. **v. d. W.**: von der Walden s. o. — **Statsforandringen i Portugal**: Dom Pedro kom 1842 atter til Magten. — **Krabbe**: Krabbe-Carius afgik 30 Marts 1842. — **Dankwart**: Frederik Christian Emil Theodor Claus Dankwart (1782—1856), 1842 Direktør for Udenrigsdepartementet, Geheimekonferensraad. — **H. Reventlow Criminil**: Greve Heinrich Anna Reventlow Criminil udnævntes 30 Marts til Geheimstatsminister og Chef for udenlandske Departement.
33. **Det Malerie**: Paa Enkedronning Caroline Amalies Auktion 1882 solgtes (Nr. 222): Tilborgh: I et Værelse sidder en Herre i sort Dragt med Elefantordenens Insignier. Foran ham en staaende Person. (Medd. af Hr. Museumsinsp. Thorlacius Ussing). — **Adler**: Johan Gunder Adler (1784—1852), Kabinetssekretær. — **Blomfield**: Lord John Arthur Bloomfield (1802—79), 1839—45 Gesandt i St. Petersburg. —

Side:

- Nesselrode: Carl Robert Greve Nesselrode, russisk Rigskansler, blev 1819 Ridder af Elefanten.
34. Francke: Karl Philipp Francke (1805—70), 1840 Deputeret i Generaltoldkammeret og Kommercekollegiet. — Min Sviger moder: Prinsesse Louise Augusta af Augustenborg døde 13 Jan. — Lorenzen: Om Kongens Forhold til Peder Hiort Lorenzens Optræden se bl. a. H. P. Giessing, Kong Christian VIII's Regjeringshistorie, 1852, S. 257.
35. Lütken: Otto Hans Lütken (1813—83), Kommandør.
36. Paludan: Frederik Paludan (1808—80), Kommandør. — Christmas: John Christmas (1799—1873), Kontreadmiral. — Polder: Andreas Christian Polder (1799—1853), Orlogskapt. — Irminger: se S. 23. — Lady Wynn: Hester Frances, Datter af Lord Robert Carrington, † 1854, gift med ovenn. Gesandt Sir Henry Wynn.
37. Scholten: Peter Carl Frederik Scholten (1784—1854), fra 1836 Generalgouvernør. — Dronning Victoria fødte 25 April 1843 Datteren Alice, gift m. Storhertug Ludvig IV af Hessen. — Hertugen af Sussex: Augustus Frederick, Hertug af Sussex (1773—1843), 6. Søn af Kong Georg III.
38. Peel: Robert Peel (1788—1850), fra 1838 Englands virkelige Styrer, 1841—44 Førsteminister. — Björnstierna: Magnus Frederik Ferdinand Greve Björnstjerna (1779—1847), General, svensk Minister i London, Forf. af Om Hinduernas Theogoni, Filosofi och Kosmografi (1843).
39. Aberdeen: George Gordon Aberdeen (1784—1860), 1841—46 Udenrigsminister under Robert Peel. — Kong Carl XIV Johan døde 8 Marts 1844. — Min Neveu: Friedrich Wilhelm Georg Adolph Landgreve af Hessen-Cassel (1820—84) ægtede 28 Jan. 1844 Storfyrstinde Alexandra Nikolajevna, Datter af Kejser Nikolaus I; hun døde allerede 10 Aug. s. A.
40. Wynn: Sir Henry Watkin William Wynn (1783—1856), var 1824—53 Gesandt i Kbhvn. — Carstensen: Johan Arnold Hieronymus Carstensen (1783—1853), Generalkonsul i Algier. — Gr. Moltke: Grev Adam Wilhelm Moltke.
42. Lunding: Hans Vilhelm Matthias Lunding (1807—53), Statssekretær. — Lund: Peter Wilhelm Lund (1801—80). — Steenstrup: Johannes Japetus Smith Steenstrup (1813—97), Naturforsker. — St. Aulaire: Louis Clair Beauvoir Greve Sainte-Aulaire (1778—1854), 1840—48 Ambassadør i London. — K.: Koss, se S. 7.
43. Hans Minister: Heinrich v. Bülow (1791—1846), 1842 Udenrigsminister.
44. Wilson: Sir Robert Thomas Wilson (1777—1849), 1842 Kommandant i Gibraltar. — Bulwer: Sir Henry Lytton Bulwer (1801—72), 1843 Ambassadør hos Dronning Isabella. — Drummond Hay: Sir John Drummond Hay († Marts 1845), storbritannisk Generalkonsul i Tanger, befuldmægtiget Minister i Marokko, efterfulgt i denne Stilling af Sønnen J. Drummond Hay; Svoger til ovenn. Generalkonsul J. A. H. Carstensen, der efter Afslutningen af Traktaten med Marokko 5 April hjemgik, og Generalkonsulatet overtoges af hans Svigersøn M. P. Marcussen (se ndfr.). Jvfr. C. Wandel, Danmark og Barbareskerne, 1919, 150 f.
45. L. Ph.: Kong Louis Philippe.
46. Bjelke: Holger Frederik Rudolph Bielke (1810—55), 1847 Legationssekretær i London. — Brockdorff: Ludvig Ulrich Hans Baron Brockdorff til Annettenhöhe ved Slesvig (1806—75), 1841 Legationssekretær i London 1845 (15 Dec). - 1846 Nov. i Paris.

Side:

47. **Grev Bülow**: Hans Bülow (1807—69) senest meklenborg-schwerinsk Statsminister. — **Sundtolden**: se nærmere M. Rubin i Hist. Tidsskr. 7 VI, 213 ff.
49. **Gladstone**: William Gladstone afgik Jan. 1845 som Handelsminister. — **Ussing**: Tage Algreen-Ussing (1797—1872), Kancellideputeret og Generalprokurør, forberedte Udstedelsen af det aabne Brev af 1846. — **Dircking**: Constant Peter Heinrich Maria Walpurgis Dirckinck Friherre af Holmfeld (1799—1880), udgav 1844 Essai historique sur la succession du Royaume de Danemark og Hertugdømmet Slesvigs selvstændige Udvikling.
50. **Etatsraad Hansen**: Peder Hansen (1798—1880), Guvernør i Trankebar, Konferersraad (se nærmere Dansk biogr. Lex. VII, 39), afsluttede 22 Febr. med det brittisk-ostindiske Kompagni den 9 Maj af Kongen ratificerede Traktat om Overdragelsen af de danske Etablissementer paa Indiens Fastland.
51. **Schoultz-Ascheraden**: August Friedrich Friherre von Schoultz-Ascheraden, preussisk Gesandt her. — Kong Frederik Vilhelm IV af Preussen var i Besøg i Kbhvn. 18 Juni—22 Juni, ledsaget af Baron Alexander v. Humboldt, Minister Bodelschwingh, Generalltnt. von Neumann (se ovfr.) og Major Bonin.
52. Om Kongens Ytringer i Kiel 16 Sept. til Universitetets Rektor og Dekaner se bl. a. Giessing, S. 392. — **Bodelschwingh**: Ernst von Bodelschwingh (1794—1854), fra 1842 preussisk Finansminister.
53. **Russel**: Lord John Russel (1792—1876). — **Bülow**: Bernhard Ernst von Bülow (1815—79), 1847—48 Chargé d'affaires ved Hansestæderne. — v. d. **Weyer**: van de Weyer, Prof. i Louvain, var 1841 belgisk Gesandt i London. (F. v. Bunsen, Jos. v. Bunsen II, 168). — **Marcussen**: Marcus Pauli Marcussen († 1870); gift m. Emilie Carstensen.
55. **Viborg**: Generalkrigskommissær Niels Wiborg † 1863.
56. Skibsfartstraktaten af 26 Maj afsluttedes paa dansk Side af Udenrigsminister Grev Heinrich Anna Reventlow-Criminil.
57. **Louis Philippe**: han fik 30 April 1846 tildelt Elefantordenen. — **Vor Chargé d'Affaires**: Brockdorff, se 46 og 52. — I Juni ankom til Kbhvn. Hertug Elie Decazes af Glücksborg, Storreferendar i Pairskammeret, til Kbhvn., ledsaget af Vicomte de Beaumont Vassy, Vicomte Elie Decazes og Baron Léopold Lefevre. — **O. Lehmann**: se Af Orla Lehmanns Papirer, udg. af Jul. Clausen, 1903, 91.
58. **Reventlou Criminil**: Greve Joseph Carl Reventlow-Criminil, fra 1842 Præsident for det slesvig-holsten-lauenborgske Kancelli. — **E. Reventlou**: Under 20 Aug. entledigedes Grev Eugen Reventlou fra Posten som Gesandt i Berlin. — **G. Rantzau**: Grev Otto Carl Josias Rantzau, 1841—46 Gesandt i St. Petersburg. — **Tre Reventlouer**: Under 20 Aug. entledigedes Grev Friedrich Reventlou til Wittenberg, Grev Theodor Reventlou til Jersbeck og Grev Ernst Reventlou til Farve samt Geheimekonferensraad Ditlev Heinrich v. Bülow til Bothkamp som Indehavere af Virilstemmer ved Provinsialstænderforsamlingerne i Holsten. Den 25 Aug. afskedigedes Grev Hans Adolph v. Brockdorff.
59. **Statholderen**. 20 Aug. var Prins Frederik Emil af Augustenborg bleven afskediget som Statholder i Slesvig og Holsten og Hertug Carl af Glücksborg afsk. som Oberst og Kmdr. for 5. Jægerkorps. 7 Sept. blev Amtmand over Gottorp og Hütten Amter L. N. von Scheele udnævnt til Præsident for den kgl. slesv.-holstenske Regering og Kommissarius

Side:

- for de 8 s. M. sammenkaldte slesvig-holstenske Provinsialstænder. — Canning: Charles John Canning (1812—62), 1841—46 Understatssekretær.
60. Molbech: C. Molbechs Das Herzogthum Schleswig, 1846, Oversættelse af hans Afhandling i *Nyt hist. Tidsskr.* I. 261—418; jvfr. A. Heils, Augustenborgske Breve, 1925, 94. — Hertuginde af Kent: Victoria Marie Louise Prinsesse af Sachsen-Coburg-Saalfeld (1786—1861), gift m. Hertug Edward af Kent, Dronning Victorias Forældre.
62. Melsted: Jens Finne Melstedt, afsk. 1836 som Premltnt. ved Prins Frederiks Reg. — Om Kongens Forkærlighed for Wyck, se Giessing, S. 453. — Frank: Karl Philipp Francke (S. 34), 1848 Regeringspræsident ved »den provisoriske Regering«. — Eckard: Kammerjunker, Direktør for Tugthuset i Glückstadt Friedrich Eckard (1805—67).
63. Gudin: Theodore Gudin (1802—80). — Thomsen: Grimur Thorgrimson Thomsen (1820—96), var da beskæftiget med at finde Aktstykker i engelske Arkiver vedrørende Garantierne for Slesvig 1720. — Hambro: Carl Joachim Baron Hambro (1807—77), fra ca. 1835 Bankier i London. — Bouillé: Amour Louis Charles René Greve de Bouillé i Paris blev 1847, 21 Aug., Kmd. af Dbg.
-